

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krome. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake peti-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Najvišje sodišče in Slovenci.

Po poročilu uradnega lista „Wiener Zeitung“ — vsi drugi listi so to zamolčali! — se je dr. Glabinski, kakor poročevalec o proračunu pravosodnega ministerstva v proračunskem odseku izrazil o naših pritožbah, da Najvišje sodišče ne izvršuje § 27 svojega ustava, temveč ga dosledno prezira, tako-le: „izraziti bi moral svoje začudenje, ako bi Najvišje sodišče, kakor je tukaj naznanil poslanec Ploj, vedoma kršilo obstoječi jasni predpis § 27. zakona o Najvišjem sodišču, ki zahteva izdajanje sklepov v nemškem in slovenskem jeziku, ako vložijo pritožbo slovenska stranka“.

Ta zakon je iz leta 1850. Kljub vsem našim pritožbam se ta zakon **samo za nas Slovence že 58 let** ne izvršuje! Fineje se ni moglo stigmatizirati to ignoriranje zakona po Najvišji sodni inštanci, nego je to storil poslanec dr. Glabinski, ki torej kar verjeti ne more, da Najvišje sodišče že 58 let ne izvršuje zakona za nas Slovence. Vodja justične uprave, minister Klein, je čul te besede, in radovedni smo, ali mu je rdečica oblila lice ali ne!

Še nekaj! V proračunskem odseku se je tudi omenilo, da je načelnik okrajnega sodišča v Ljubljani v disciplinarni preiskavi, češ, da je skušal nvesti slovenski notranji jezik, po domače rečeno, da je zapisal kako opazko s slovenskimi besedami. Nemškim uradnikom se zaradi sličnih dejanj nič ne zgodi, proti češkim uradnikom se je preiskava ustavila — in sedaj vprašamo: ali se naj postopa samo proti slovenskemu uradniku? Ali smo Slovenci res sužnji avstrijske države ali narod druge, oziroma tretje vrste??!

K stanovski organizaciji autonomnih uradnikov.

V rokah imam že nekaj dopisov, vprašanj in nasvetov, in iz tega smem sklepati, da je članek v št. 30 „Domovine“ od dne 13. marca t. l. vzbudil zanimanje vseh interesiranih tovarišev.

Toda na mestu bi bilo, da bi bilo to zanimanje še živahnejše, želeli bi bilo, da mislijo vsi stanovski tovariši na ustanovitev novega društva, ki je času in razmeram primerno — predvsem pa — nujno potrebno.

Še enkrat se torej obračam na Vas, cenjeni kolegi, ter Vas pozivljam, da se oglasite in poveste svoje mnenje! Ne 10 ali 20 — ampak vsi, kar nas je, se moramo združiti, ker le tedaj je zagotovljen uspeh.

V to svrhu bi bilo najboljšje, da se sestanemo že tekom meseca aprila v Celju, ki je ravno središče Spodnje Štajerske.

S 1. januarjem 1909 stopi novi zakon v veljavo. Na vsak način moramo imeti že do tedaj svojo organizacijo, do tedaj že moramo biti pripravljeni in oboroženi!

Če se nam posreči to, potem smemo upati, da se nas ne bo kratkotalo prezrlo, kakor se lahko prezre posameznika.

Vsi vemo, da prinaša taka organizacija, ne samo z ozirom na ta novi zakon, velike koristi in jako maloparne bi bilo, ko bi jih po lastni krivdi ne hoteli biti deležni.

Po vseh nemških pokrajinah že obstojajo slična društva in delujejo — zakaj bi zaostajali mi?

V slogi je moč — in čim več nas je, tem bolj nas morajo spoštovati! Na delo tedaj, ker resni so dnevi!

S stanovskim pozdravom

Fr. Kovač,

tajnik okr. odbora v Ormožu.

Dostavek uredništva: Ne samo nemški autonomni uradniki imajo svoja strokovna društva in svojo zvezo, kakor v vsakem obziru izvrstno posluje. Take zveze imajo namen braniti materialne in socialne koristi svojih članov in njih rodbin ter skrbeti za njih strokovno izobrazbo. Želeli bi bilo, da se kaj podobnega tudi pri nas na Slovenskem osnuje. Ako se Vaši tovariši v drugih slovenskih deželah ne zavejo, dajte Vi Štajerci vzgled. osnujte si svoje društvo in prepričan sem, da bomo v par letih imeli tudi že dobro poslušajočo zvezo vseh slovenskih autonomnih uradnikov! Le čvrsto in pogumno na delo!

Boj za Št. Ilj v Slov. gor.

(Po „Slovenskem Braniku“.)

Nemški listi poročajo, da so graški „burši“ vzeli to našo najbolj izpostavljeno trdnjavo v „oskrbo“. To bi ne bilo nič čudnega in je to pri nemških akademikih drugih mest, kakor Prage, že pravilo, da si izbere določen kraj, ki je narodno najbolj izpostavljen, v svojo oskrbo. Iz svojih sredstev zalagajo tam knjižnice, prirejajo predavanja, ustanavljajo pevška društva in organizirajo veselice. Nemško visokošolsko dijaštvo danes že davno ni več tako mlačno napram pozitivnemu narodnemu delu, kakor je bilo svoje dni, ampak sega aktivno in z veliko energijo v narodnostni boj ob mejah, posebno za časa volitev, državnih, deželnih in občinskih. Lahko smo zato prepričani, da izgubimo, ako se vest listov uresniči, ob štajerski narodni meji še Št. Ilj in da bo postal ta trg res Port Artur, s katerim se ga je pred dvema letoma tako rado primer-

jalo. Padel je ruski Port Artur in padel bo tudi slovenski, ako ne bomo znali ta novi nemški napad pravočasno odbiti! (Kolikor nam je znano, so vzeli mariborski Slovenci Št. Ilj v oskrbo in pridno delajo. Naj bi vstrajali in še več storili! Op. ured.)

Po zadnjem ljudstvenem štetju l. 1900 so v Št. Ilju 503 Slovenci in 201 Nemec, torej že skoro 30%. Nadalje sta tam dve ljudski šoli, slovenska (štirje razredi) in nemška (dva razreda), slovenska (za ro poslušajoča) hranilnica in posojilnica in pa „Südmärkischer Spar- und Vorschussverein“. Nemci nastopajo po določenem načrtu, ki se jim bo vsekakor tudi obnesel pri naši naravnosti v nebo vpjoi malomar nosti. Nemci namreč nameravajo — kakor priznava dr. Pfaundler v „Statistische Monatschrift“ iz l. 1906. sam — spojit nemško jezikovno ozemlje na Srednjem Štajerskem z mariborskim nemškim jezikovnim otokom, in to ob južni železnici od Spielfelda do Maribora. Že danes imajo nasejane tam vse polno manjšin, kakor: Št. Ilj, Cirknica, Strihovec, Gradiška, Peanica, Pesniški dver, Karčovina, Leitersberg, — in te manjšine bodo sčasoma tvorile trden črno-rdečo-rumen pas od murskega kolena do Drave, kjer se nahajajo v mariborski okolici nemške predstave: Pekra, Razvija, Tezna, Pobrežje in Studenci. Slovenska meja bo tako razdeljena na dva dela: zapadni — od južne železnice računajoč — in vzhodni, ako se tekom časa ustanovi železnica Maribor — Zeleni travnik — in proces germanizacije postane neodoljiv.

Pri takem načrtu ni seveda nič čudnega, ako se hočejo Nemci za sedaj z vso silo vreči na Št. Ilj, ki je naša najsevernejša trdnjava proti prodirajočemu nemstvu. Mi pa bomo proti potencirani nemški sili ostali pri starih močeh! Saj nimamo tam nobene velike ljudske knjižnice, ki bi dala vasi naravno oporo tudi v zavedni in izobraženi okolici! Ako pade Št. Ilj, se pomakne naša meja za 10 km proti jugu, ker se ostale vasi ne bodo mogle vzdržati proti nasilni asimilaciji, naše občine onstran in tostran Mure bodo izgubljene in slovenska posest se bo končala — pred Mariborom. Slovenske gorice, ki so tolikega gospodarskega pomena in ki so nam rodile toliko vnetih pesnikov in učenjakov, pridejo v nemške roke, vse naše napredovanje v arveškem sodnijskem okraju bo ostalo le lepa epizoda v našem narodnem boju — in mirno bo tekla Drava naprej...

Slovensko akademsko dijaštvo je vsaj deloma, še do danes tako rado posnemalo nemške burše v drugih stvarih, kaj, ko bi jih posnemalo tudi v delu za narod?

Op. uredn.: V Mariboru imamo živahno delujočo podružnico „Prosvete“, kateri pa manjka — denarja, da bi storila še več. Dne 3. maja priredi ta podružnica v Mariboru veliko ljudsko veselico v prid svojim obmejnimi knjižnicam. Slovenci od blizu in daleč, darujte tedaj svoj donesek, da se bo mogla „Prosveta“ lotiti tudi dela v Št. Ilju!

Politični pregled.

Domače dežele.

V parlamentu je bil sprejet zakon o kontingentu rekrutov v tretjem branju v seji dne 7. t. m. Med klerikalcem grofom Sternbergom in nemškim agrarcem Bergmanom je prišlo do konflikta. Sternberg je pozval Bergmana na dvoboj. Kompetentna vojaška oblastva so proglasila Sternberga za nesposobnega dati ali zahtevati viteško zadoščenje. Klerikalci so porabili to priliko, da se Sternberga iznebe. Klub čeških klerikalcev je izjavil, da Sternberg ni bil nikdar član kluba, predsednik klerikalne stranke dr. Horský bo pa vrhu tega še grofu dal službeno na znanje, da je vsled izziva na dvoboj prenehal biti član stranke. — Tako so se češki klerikalci svojega paradnega govornika na katoliških shodih znebili, ko jim je postal neprijeten.

V seji dne 8. t. m. je bila na dnevnem redn razprava o ministerstvu za javna dela. Vse stranke so omejile zahteve in želje na minimum ter sploh ne bodo s predlogi zavlačevale debate. Obveljali bodo vladni predlogi in načrti do zadnje pičice; določeni in imenovani so sekcijski načelniki višji, in nižji uradniki. V koliko sta dr. Gessmann in vlada pri imenovanjih uradnikov upoštevala upravičene zahteve slovenskih narodov, ne vemo. S tem pa, da so vladne in opozicijske stranke že vnaprej sklenile tiho in brez daljših razprav sprejeti Gessmannovo delo, nam je tudi vzeta možnost pritožbe proti eventualnim krivicam, katere so se nam Slovincem in drugim Slovanom pri sestavi uradniškega osebja brez dvoma zgodile. Sedaj, ko se vstvarja novo ministerstvo in se vsi uradniki na novo imenujejo, bi bila vsaka vlada lahko vsem pravična, ne da bi se ji bilo bati očitanj z ene ali druge strani. Kaka je bila ta pravičnost, bomo kmalu videli — naši poslanci pa bodo z drugimi vred molče sprejeli, kar se nam bo dalo in če bo to tudi — kamen mesto kruha. Od vseh opozicijskecev so govorili samo soc. demokratje.

V proračunskem odseku je stavil poslanec dr. Korošec predlog, naj se na onih nemških gimnazijah, na katerih je dovolj dijakov slovenske narodnosti, te dijake izpraša pri maturi tudi iz slovenščine. Isti poslanec je podpiral tudi zahtevo poslanca dr. Ploja, naj vlada osnuje potrebno število slovenskih gimnazij in realk. Sprejeta je bila resolucija dr. Žitnika, naj se osnujejo slovenske paralelke na gimnaziji v Gorici; Vuković stavi resolucijo, naj se osnuje hrvatsko realno v Šibeniku ter pravi, da če vlada to stori, sme potem razširiti italijansko nižjo realno v Zadru v višjo realno. Češki agrarec Stanjek zahteva, naj se osnuje češka ljudska šola na Dunaju.

Nemški agrarci so sklenili zahtevati junktim med zavarovanjem industrijalnih delavcev in kmetijskih delavcev in drobnih kmetov. Predlagali bodo nadalje zakon o posebnem davku na tanieme v odmeri 5% do 25% ter zakon o posebnem davku na 10% presegajoči dobiček onih podjetij, ki se pečajo s pridobivanjem in izdelovanjem železa. Ako znaša dobiček takega podjetja več nego 10% vsega akcijskega ali zadržnega kapitala, naj se ta večji dobiček tudi posebno obdači in sicer v odmeri 10% do 30% onega zneska, ki previšuje 10% dividendo.

Nemški poslanci so imeli 8. t. m. posebno sejo, v kateri so določili dnevni red nemškega shoda, ki bo v Homotovi dne 12. t. m. na Češkem. Sprejeli so besedilo resolucije, ki jo bodo stavili na tem shodu in s katero ostro protestirajo proti „rušenju enotnosti sodnega jezika v področju celovskega deželnega sodišča po slovenskih hujšakah po poklicu (s tem so mišljeni naši odvetniki) ter soglašajo z odporom koroških Nemcev proti slovenskim zahtevam in je zatrjajo njih simpatij in pomoči v boju proti slovenščini. Farortentonicus se širi in se organizira na složen napad na slovensko in češko posest v Avstriji; za nami pridejo na vrsto Hrvatje in Italijani, potem pa Poljaki.

— Hrvatski sabor bo sklican dne 7. maja, do kompromisa med vlado in koalicio pa ni prišlo.

Vnanje države.

— Srbija. Na Srbskem je nastala resna kriza vsled sklepa mladoradikalcev obstruirati v skupščini proti trgovinski pogodbi z Avstro-Ogrsko. Ministerski predsednik Pašić in kralj Peter sta si prizadevala pomiriti duhove in ublažiti opozicijo — pa zastoj, mladoradikalci nočejo popustiti ter zahtevajo, naj se skupščina razpusti in razpišejo nove volitve. Pašić je dal demisijo, katere pa kralj še ni sprejel. V Srbiji se je prevečkrat apeliralo na narod in iskalo pomoči v podobnih krizah v novih volitvah, kralj Peter to le predbro ve, zato ne zaupa preveč v uspešnost tega sredstva in bi prav nerad ponovil ta iz pretiranega strankarstva izvirajoči eksperiment, ki državi škoduje in ustavnost spodjeda.

Štajerske novice.

— Napisi na izvesnih tablah v Celju in mestni davek od teh tabel. Znano je, da je mestni urad celjski stavil dne 5. oktobra 1906. leta sklep, po katerem morajo biti napisi na vseh v mestno ozračje štrlečih tablah nemški ter da mora lastnik vsake take table plačevati mestu po 20 vin. davka v nekako formalno priznanje, da je ozračje nad ulicami last mesta Celja (in da je to seveda nemška posest). Proti temu

skrajno šovinistiškemu in prav tako nesmiselnemu sklepu so vložili g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju in drugovi pritožbo na Državno sodišče ter na Upravni sodni dvor. Državno sodišče je dne 16. oktobra 1907. leta razsodilo, da je mestni urad z imenovanim sklepom kršil v členu XIX. drž. temeljnih zakonov celjskim Slovincem v javnem življenju zajamčeno ravnopravnost. S to razsodbo je bila proglašena nezakonitost in zato tudi neveljavnost političnega dela tega sklepa mestnega urada. Upravni sodni dvor je s svojo razsodbo od dne 8. aprila 1908. leta razveljavil kot nezakonit tudi oni del omenjenega sklepa mestnega urada, s katerim se nalaga na te table davek po 20 vin. na leto, kakor tudi sklep deželnega odbora, s katerim je bil prvi potrjen. — S tem je pač ta pravda rešena in so nemško nacionalni šoviniisti v mestnem uradu dobili lekcijo, da tudi v Celju nismo še tako nizko pali, da bi majhna klika mogla in smela svoje umobolne želje in svojo nezdravo voljo urivati meščanstvu kot zakonite naredbe.

— Pennarinijev koncert se zadnjo soboto v Celju po prav ujedljivem poročilu tukajšnjega nemškega lista ni mogel zato vršiti, ker se je umetniku za malo zdelo, da se je le za 500 K vstopnic kupilo v predprodaji. Zato je kar iz kavarne koncert odpovedal in se odpeljal. Ker se koncert ni mogel poprej odpovedati, so bili zlasti zunanji gosti zelo nevoljni.

— Celjska nemščina. Neko slovensko dekle, ki je prišlo služiti v Celje in menda meni, da je slovenščina že preveč priprosta, je pisalo svoji prijateljici „M. L. Bast Grobilno“ dopisnico s sledečo vsebino: Absendern Libe freilein Marie ich geb dir bekant das ich für ich ein Bass weis Leik und Garst wird (to je lep poklon celjskim gostilničarjem) es ser gut bis 15 es wer inen vil liber frier deine freilein Kati mih hat das Schuzengel fort geholfen mir get ser gut beser ket es nimer lustik ist und kurz der Tag kute Nacht ist 10 ur K.G. bedist bei Garst wird (znana nemška gostilna v Celju). Naj bi se nekatera naša dekleta, ki služijo v mestih, sramovala pisati in lomiti tako grdo nemščino, da se jim ves svet smeji — Nemci pa še najbolj.

— Stavba slov. dež. kmet. šole v Št. Jurju ob Južni železnici je že razpisana. Oferte je treba vložiti do 15. aprila t. l.

— Štajerski deželni zbor bo sklican kakor poročajo graški listi „iz zanesljivega vira“ po Binkošti v večtedensko zasedanje. Rešil se bo proračun za l. 1908 in pa preosnova deželnega volilnega reda. Sicer je pa mogoče, da se vsled položaja v državnem zboru na tem kaj spremeni.

— Še jedna nesreča na Savinji. Pod Rimskimi toplicami se je baje razbil še jeden splav in sta se oba splavarja utopila.

— Konjski župan dr. Kadiunig je odložil že minul teden svojo župansko čast. Izstopil je iz obč. sveta tudi obč. svetnik dr. Lederer.

— Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu priporoča svojim članom, posebej še onim iz Štajerskega, da se v kolikor mogoče velikem številu udeležijo posvetovanja o ustanovitvi „Narodne socijalne zveze za Štajersko“, ki se vrši na velikonočni ponedeljek v Celju. Namen „Zveze“ je povsem kulturn, v tem namenu naj tekmuje „Zveza“ z našimi počitniškimi organizacijami!

— Spodnještajersko nemško učiteljsko društvo je imelo zadnjo nedeljo v Celju svoj občni zbor. Občnega zbora se je udeležil celjski župan Jaborneg, ki je izjavil, da je za zavetišče zanemarenih otrok, ki bi se naj

postavilo v Celju: že nabranih 59.000 K. Dež. odbornik Stallner je dejal, da z ozirom na slab finančilen položaj dežele ni upati na zboljšanje učiteljskih plač.

— Dve javni ljudski knjižnici pri Mariboru. „Prosveta“ je ustanovila že minul mesec v Studencih, hiš. štev. 17 javno ljudsko knjižnico. Knjige se izposojujejo vsako nedeljo od 10. do 11. ure dopoldne. — Nadalje se je ustanovila v Krčevini pri Mariboru javna ljudska knjižnica v prostorih g. Ign. Gomzija h. št. 163. To je pozitivno narodno delo. Želimo obema knjižnicama mnogo uspeha in ponovno opozarjamo Slovence na njo.

— Cene klavne živine na Dunaju, dne 6. aprila. Vsega skupaj je bilo na sejm prignanih 4017 glav in sicer 3472 glav pitane živine, 545 glav suhe živine. Plačevalo se je za 100 kg žive teže: ogrski pitani voli (2217 glav) 46—96 K, gališki pitani voli (150 glav) 74—88 K, nemški pitani voli (429 glav) 66—96 K; pitani biki (446 glav) 54—68 K; pitane krave (223 glav) 52—70 K suha živina (461 glav) 37—55 K. Na sejm je bilo prignanih 855 glav več; cene so bile od 2—4 K slabše.

— „Slovenski Gospodar“ od 2. t. m. omenja kar tako mimogrede pridobitve, ki smo jih dosegli z nagodbo zlasti na finančnem polju. Poslanec Žitnik, klubov tovariš dr. Korošca je pisal o teh pridobitvah: „Ogri plačujejo le tretjino stroškov za skupno armado namesto 42%. S to tretjino bi pa ne mogli vzdrževati svoje armade. Avstrija bi pa mogla milijone, ki jih vsako leto izda tudi za ogrske polke, dobro porabiti za svojo armado ali za druge namene.“ („Slovenec“ št. 228 od 3. oktobra 1907). Naše „pridobitve“ z novo nagodbo so te le: 1. Madžari so nam milostno dovolili še za 10 let skupno carinsko ozemlje; 2. so povišali kvoto za skupne troške od 34 1/2% na 35 25% kar znaša v denarju 2.422.500 K. „To je bila v bilanci za Avstrijo najvažnejša aktivna postavka“. „In za to milostno madžarsko koncesijo v prid avstrijski industriji in trgovini (in ne avstrijskemu poljedelstvu!) bomo še nadaljnih deset let s svojimi carinskimi dohodki plačevali znaten del ogrskih polkov“. „Dalje je dovolila avstrijska vlada, da Madžari kapitalizirajo svoj delež skupnega državnega dolga na podlagi obrestne mere 4 3/5%. Ta obrestna mera je prenizka, ker pomeni za Avstrijo najmanj 24 milijonov škode.“ („Slovenec“ št. 231 od 7. oktobra 1907) Avstrija s svojim dobro urejenim denarnim gospodarstvom vzdržuje, krepi in dviga kredit ogrske države. Po novi nagodbi, za katero so glasovali vsi poslanci „Kmečke zveze“ so pridobili Madžari v tem obziru še mnogo več. Poslanec dr. Žitnik piše o tem v „Slovenecu“ št. 229 od 4. oktobra 1907: „Ogrska vlada zahteva kot kompenzacijo za višjo kvoto (torej za ona ne cela 2 1/2 milijona kron na leto) pupilarno varnost v Avstriji za ogrsko rento in zastavna pisma“. Dosedaj so bili „ogrski državni papirji v smislu zakona izključeni. Madžari zahtevajo (in so po sprejetju nagodbe tudi dosegli) torej izreden privilegij, ker celo za pupilarno varnost avstrijskih deželnih ali mestnih zadolžnic je potreben poseben državni zakon. In to pupilarno varnost za ogrske zadolžnice naj Avstrija zagotovi kar v novem nagodbenem zakonu. To je že višek madžarske samogoltnosti“ — kliče ogorčeno dr. Žitnik v „Slovenecu“ dne 4. oktobra 1907, glasoval pa je z vsemi svojimi kolegi iz „Km.

zveze“ in S. L. S. za ta nagodbeni zakon s tem in vsemi drugimi privilegiji, ki nosijo Madžarom in Ogrski milijone in milijone dobička na leto, nam pa ravno toliko škode. Take so torej tiste „znane pridobitve na finančnem polju“, na katere namiguje dr. Korošec v „Gospodarju“ predrzno grešče na nevednost svojih bralcev. Navedli smo besede njegovega političnega somišljenika, ki stavijo to lažljivo in drzno trditev v pravo luč in kažejo, da možu, ki na tak način zavija resnico ni mari korist in blaginja njegovih volilcev, da mariveč misli le na se in na koristi svojega t. j. duhovskega stanu, kateremu hoče z vsemi sredstvi vzdržati gospodstvo nad nevednim ljudstvom. — Iz tega odgovora lahko posname „Slovenec“, da zajemamo tudi iz njegove politične „modrosti“ čisto po Levstiku: „Naj pametnik te in neumnik uči, kak človek imel bi živeti“. Kar se pa „elike in spodobnosti tiče“, zavračamo duhovniško glasilo „Slovenca“ na našo notico „Nečuvana sprostaščina“ št. 107, 1907, v kateri govorimo o njegovi notici: „Narod in pevsko društvo „Ljubljana“ („Slovenec“ št. 208 — 1907). Naša notica končuje s stavkom: Za ljudi, ki tako mislijo in v takih izrazih (capito itd.) govore, je en sam izraz še malo primeren: svinja!“ Na to nad vse ostro notico ni „Slovenec“ niti besedice odgovoril, ker ni mogel odgovoriti. List pa, ki mora take žalitve tiho požirati je diskvalificiran soditi o spodobnosti in dostojnem tonu!

— Znanstvena knjižnica. Prospekti in naročilni listki na to zbirko, ki bode izhajala v mes. 4—5 pol obsegajočih zveskih v področju „Omladine“ in prinašala predvsem prevode najznamenitejših znanstvenih del, so razposlani. V slučaju, da si hoče kdo naročiti to vsestranske podpore vredno zbirko in še ni prejel prospekta, naj ga blagovoli zahtevati pri upravištvu „Omladine“ v Ljubljani, Breg 12. in se obenem prigrasiti za naročnika. Kot prvi prevod bode izšlo, kakor smo že poročali, znamenito delo češkega vsenč. prof. Fr. Drtine: Razvoj mišljenja evropskega ljudstva. Ker izide prvi zvezek že pred koncem tega meseca, prosimo one, ki hočejo, da jih smatramo za naročnike, da se prigrasijo prav kmalu. Denar, t. j. 4 20 K skupaj za cel prevod Drtinove knjige ali pa 72 vinarjev za posamezne zvezke naj se blagovoli poslati po čeku, ki bo priložen prvemu zvezku. Onim naročnikom, ki bodo plačevali naročnino sproti, bomo prilagali čeke, samo je pozneje pošiljati denar vedno naprej, sicer se bode poslal tretji neplačani zvezek po povzetju. Obenem opozarjamo, da bomo ceno knjigi, takoj ko bode izšla, povišali.

Upravištvu „Znanstvene knjižnice“.

— Na Dobrni bolehalo otroci po celi občini na ošpicah. Šola je zaprta. Nekaj otrok je že umrlo.

— Še ena zanimivost iz zadnje seje trboveljskega obč. odbora. Wiltschnigg (Vilčnik), ravnatelj steklarne je z vnetimi besedami razkladal potrebo šulfer. šole. — K besedi se je oglasil na to gosp. Roš, ki je povedal, da je g. Wiltschnigg obiskoval edino tisto zavrženo hrastniško »slovensko« šolo, pa je postal — ravnatelj „nemške“ glažute. — G. Diermayer s svojimi 130 slovenskimi otroci, g. Wiltschnigg s svojo nemščino pridobljeno na berolinskem vseučilišču. Blamaža za blamažo.

— Iz Ormoža. Sirotinsko društvo. Kar smo pisali v predzadnji „Domovini“ o ormoškem sirotinskem društvu se popravi v toliko, da je tudi v mestni občini ormoški pristopilo 46 udov. V vseh 33 občinah ima društvo udov in sicer več ali manj,

kakor jih je dotični župan več ali manj nabral. Edina občina Šalovci nima niti enega uda. Pač obžalovanja vredno! Prispevek 1 K na leto ni velik, če se pomisli, da se porabi denar za podporo uboge zapuščene mladine, katera se naj vzgoji za poštene ude človeške družbe. Če bo naša mladina vzrasla pošteno, bo ves narod pošten in veljaven.

— **Iz Ljubnega na Zgornjem Štajerskem** se nam piše: To soboto se je peljalo blizu 40 bosanskih delavcev na Nemško. To niso bili junaki v bosanski noši, ki so prelivali stotletja kri za „krst svjete i slobodu zlatnu“, ampak to so bile izmučene osebe, v starosti od 16 do 60 let, s pečatom siromaštva na čelu; sence v cunje zavite. Solze so oblike mene in mojega sopotnika, ko sva gledala to nesrečno, poluboso, v raztrganih smešnih gospodskih oblekah oblečeno ljudstvo. Železniški uslužbenci so jih porivali kakor blago v vozove z znamko: „40 mož ali 6 konjev“. Siromaki so bili baje prodani po nekem Grkoviču nemškemu premogovniku na Reni. — Ti siromaki so živa priča današnjega „blagodejnega“ nemškega gospodarstva v Bosni in Hercegovini.

— **Za Božidar Flegerič-ev spomenik** so darovali sledeči gg.: Fr. Ks. Meško na Zili 2 K, dr. Juro Hrašovec v Celju 5 K, Hribar Ivan v Ljubljani 10 K, Zdravec Peter pri Sv. Lenartu 2 K, Bežan Matej v Marnbergu 3 K, Skuhala Peter v Ljutomeru 4 K, dr. Omulec Iv. v Ormožu 3 K, Kunce Iv. Sv. Jurij na Ščavnici 3 K, Golobič Iv. v Ljutomeru 1 K, Jož. Lončarič v Trbovljah 5 K, Davorin Meško pri Kapeli 5 K. Iz Središča: Kočevar Iv. 10 K, Šinko Jož. 5 K, dr. Špešič Jož. 10 K, Zdravec Jakob štev. 39 20 K, Bogša Jurij 2 K, Robič Maks 5 K, Kosi Ant 5 K, Najžer Iv. 1 K, Unger Pavl 2 K, Bogša Srečko 2 K, Šinko Matej 2 K, Nat. Friedrich 1 K, Serajnik Fr. 1 K, Kozelj Fr. 1 K, Cajnkar Jak. 1 K, Horvat Fr. 1 K, Žnidarič Fr. 1 K, Klemenčič Jak. 2 K, Škorjanec Jak. 2 K in Kolarič Ivan 2 K. Vsem blagim dobrotnikom prisrčni: Bog plati. Za nadaljne prispevke prijatelje in znance pokojnika vljudno prosimo.

— **Iz Kapfenberga.** Dne 2. aprila so spravliali delavci tvrdke Dal Torso po riži v tako imenovanem Rettengrabnu les. Nek Franc Bratina, doma iz Goriške, oče sedmih nepreskrbljenih otrok, je bil določen, morebitno vstavljene hlode spraviti v rižo na pravi tir. — Ker je baje riža pomanjkljiva, in ker ni bilo zadostno število delavcev na straži, pripetilo se je, da ni slišal sedelavec na vrhu riže glasu Bratine, ko je ta po svarnem klicu vstopil v rižo hoteč naprej poriniti nek ustavljen hlođ. V tem trenutku pridrvi en hlođ, ki je Bratino popolnoma razmesaril. Bratino so potegnili mrtvega iz riže po kateri teče Talijanom zlato, slovenskim delavcem pa kri. — Sodnija se baje peča s to nezgodo, ker niso bili delavci zavarovani.

— **V Žalen** dobe vendar enkrat tolikanj potrebno novo šolo. Stavba na prostoru dedičev po Mar. Žuža je sedaj dovoljena.

— **Nemško požarno brambo** ustanovijo v Zgornji Poljskavi pri Pragarskem.

— **Trgovinska pogodba s Srbijo.** Za klerikalno časopisje je laž in nepoštenost dogma. Dokazali smo že šestokrat, da nista poslanca Roblek in Ježovnik v nikaki zvezi s trgovinsko pogodbo s Srbijo. „Slov. Gosp.“ v svoji včerajšnji številki zopet hujša in piše, kakor da je odvisna od te pogodba vsa sreča in blagostanje našega kmečkega ljudstva. Odgovorimo mu pač najlažje z besedami ljubljanskega bratca „Slo-

venca“, ki je že v ponedeljek priobčil sledeče: „Poljedelski minister dr. Ebenhoch je v veliki zadregi, ker se ravno v njegovi (krščansk socijalni) stranki večina najbolj upira pogodbi. Vlada hoče ta pelin osladiti s tem, da podžavi vse uravnave voda, osuševanja, vodovode itd. Ako se to zgodi, potem morejo slovenski poslanci brez pomisleka glasovati za (trgovinsko) pogodbo (s Srbijo), ker napravijo dobro kupčijo.“ Čemu torej hujskate proti nam, ako že sami izjavljate, da bodete sprejeli pogodbo proti vladnim obljubam, od katerih Slovenci po stari skušnji ne smemo Bog ve kaj pričakovati. Lahko že danes mirne duše trdimo, da bodo glasovali poslanci „Kmečke zveze“ tako mirno za pogodbo kakor se glasovali za nagodbo z Ogrsko. Saj imajo hvála Bogu med svojimi pristaši ljudi, ki do pičice vse verjamejo, kar piše „Slov. Gospodar“. Ta jim bo že natvezil kake „pridobitve“ — ki bodo toliko vredne kakor „financijelne pridobitve“ v nagodbi z Ogrsko, o katerih govorimo na drugem mestu. Toda — finis sanctificat media! Že tukaj pa poudarjamo, da je vlada iz svojega nagiba sklenila predložiti zakon o melioracijah, da si ne bodo morda naši ljubi zvezarji šteli to pozneje med svoje zasluge. Pozor tudi pred zavijanjem!

— **Vlak je povozil** blizu Ponikve železniškega delavca Bergleza. Berglez je na ranah umrl.

— **Nesreča.** Upokojeni orožniški postajevodja Fr. Jurak je na potu domov v Olimje padel v neko jamo in si tako pretresel možgane, da je bil na mestu mrtve.

— **Za drugo porotno zasedanje celjskega okrožnega sodišča** so bili izžrebani sledeči gg. kot glavni porotniki: Josip Hočevan, krojač v Celju, A. Strašek, usnjar v Pilštanju, F. Mahr, mestni stražnik v Celju; R. Leskošek, gostilničar v Kozjem; H. Kramer, veleposestnik v Slovenjgradcu; I. Mihelič, poslovođa v Celju; I. Zehner, hišni posestnik v Brežicah; F. Jelen, krčmar na Polzeli; F. Nidorfer, posestnik v Vrbju; E. Kos, trgovec v Podsredi; I. Kos, trgovec v Celju; A. Pungaršek, knjigovez v Celju; baron Fiedler, posestnik v Kaplji; F. Lang, višji gozdar v Brežicah; J. Piliš, posestnik v Trnovljah; F. Woschnagg, tovarnar v Šoštanju; A. Steinhauer, krznar v Slovenjgradcu; I. Selišek, hišni posestnik v Celju; L. Laurič, usnjar v Konjicah; M. Urško, mizar v Celju; F. Strafella, notar v Rogatcu; A. Čepel, posestnik v Šmarjeti pri Celju; I. Einfalt, usnjar v Rogatcu; F. Štiglic, trgovec v Bočni; I. Bouha, zasebni uradnik v Celju, F. Ferencak, fin. komisar v Šmarju; M. Presker, trgovec v Rajhenburgu; A. Patz, hranilnični uradnik v Celju; A. Kožuh, posestnik pri Vojniku; I. Pokorny, lesotrzec v Zg. Zrečah; K. Petriček, slaščičar v Celju; A. Bincl, posestnik v Škofji vasi; I. Vogrinec, hišni posestnik v Vojniku; M. Zdolšek, posestnik v Svetelki; F. Velenšek, posestnik na Ostrožnem; Franjo Jošt, ravnatelj „Zadružne Zveze“ v Celju. Namestniki: G. Vrečer, posestnik v Sp. Hudinji; K. Ban, posestnik na Babnem; I. Korošec, hišni posestnik, A. Rossmann, knjigovodja, Pavel Klerhenšek, K. Treo, agent, vsi v Celju; J. Čičko, posestnik Zagrادم; I. Urch, trgovec in dr. I. Riebl, zdravnik v Celju.

— **Grof Sternberg o papeževem nunciju.** Ta „najslavnejši češki aristokrat in največji češki državnik“, kakor ga imenuje „Slovenec“, ki je „prvi govoril na manifestačnem shodu čeških katoličanov v Budjevicah dne 29. septembra 1907“, na taboru katoliško narodne stranke v Novem mestu na Češkem začetkom oktobra l. l. itd.

(„Slovenec“ štev. 225 in 228, 1907), o katerega pristnem in nad vse sumnje vzvišenem katoličanstvu se po raznih slavospevih v glavnem duhovniškem glasilu nikakor ne da dvomiti, ta vzorni katoliški kavalir in državnik piše v svojem glasilu „Selské Listy“ o papeževem nunciju di Belmoteju, ki je zahteval, naj se prof. Wahrunda z inmostskega vsučilišča odstrani, tako-le: „Vsi framasoni, vsi socijalni demokratje niso krščanske stvari tako oškodovali kakor ta nuncij. Kaj nam pa naši krščanski volilci vedno očitajo? Odvisnost od Rima. In sedaj lahko ves svet bere, da se Rim v resnici meša v naše notranje stvari... Nuncijevo postopanje je tako, da nam lahko za celo generacijo zbijе orožje z rok. V svoji politični prtljagi nosimo pastirske liste, syllabe, breve in sedaj tudi še atentate na našo ustavo in na državno moč, kako naj bodemo potem k bitvi gotova vojska?“ Na konec grozi grof Sternberg: „Pri takih okolišnih bi se moral iz politike umakniti.“ — Tako obsoja ta „Slovenec“ „uzorni katoličan itd.“ postopanje papeževnega nuncija proti prof. Wahrundu. Bati se je, da grof Sternberg ne bo več govornik prihodnjega katoliškega shoda.

— **Razmere na mariborskem učiteljskem** bi morale zanimati našo javnost, posebej pa še naše državnozbornske poslance veliko bolj ko je sedaj to opažati. Kajti dejstvo se ne da vtajiti, da leže zavod od dne do dne bolj nemštvu v žrelo. Kje na svetu razen v naši ljubi Avstriji, kjer se šolsko vprašanje rešuje s političnega vidika in stališča, bi bilo mogoče, da bi na taki vadnici kakor je mariborska, poučeval učitelj, ki bi ne bil zmožen ne v besedi ne v pismu jezika, v katerem bi naj uvajal gejece v njihov bodoči poklic? A Herbst poučuje na mariborski vadnici! Slovenski javnosti moramo danes še predstaviti gospoda glavnega učitelja za risanje. Ta gospod si je zelo v svesti svoje stalnosti in protekcija nekega poslanca, kateremu poroča vse, kar se na zavodu godi, mu daje neizmerno mnogo poguma. Mož, dasi rojen Hrvat, je glasoval ob zadnjih državnozbornskih volitvah za Wastiana. V dijaških krogih se govori, da gospod preskrbuje svojemu sinu mastne instrukcije in jemlje s tem revnejšim in potrebnjšim dijakom priboljšek. Opozarjamo tudi javnost, da mesto profesorja za slov. propedeutiko še danes ni definitivno zasedeno. Ravno tako poučuje slovenščino še lahko Majcen, kateremu leži Trubar tako v želodcu. Da je slovenščina na zavodu pastorka — to je pri sedanjih razmerah že samoobsebi razumljivo. Pri takozvanih konferencah se mora dijak referent poročevati nemščine, čeprav je hospitiral letnik v slov. jeziku. V šoli pa bi imeli gg. profesorji med svojim predavanjem podati dijaku ta in oni terminus technicus tudi slovenski; upajmo, da store to v bodoče. To in še marsikaj drugega bi bilo omeniti — potem pa bi ne trebalo igrati več inkvizitorjev in sodnikov slovenskih dijakov.

— **„Zveza slovenskih odvetnikov“** je imela, kakor smo zadnjič omenili, zadnjo nedeljo v Ljubljani svoj občni zbor. Iz poročila o delovanju odbora posnemamo, da „Zveza“ z zahtevo, da bi se moralo pri graškem deželnem nadsodišču v pravnih začetih s slovensko tožbo, referirati in izreči sodbo, tudi slovenski, ni prodrla. Na tozadevno spomenico pravosodno ministerstvo ni dalo niti odgovora. (!) „Zveza“ tudi ni dosegla svojega namena z okrožnico, ki poziva slov. odvetnike, naj zahtevajo vsi od 1. okt. 1907 naprej isto pri graškem nadsodišču. Stavili so to ljublj. odvetniki in dr. Pipuš v Mari-

born, seve brez uspeha. Na Štajerskem je zveza posredovala radi napisa na Ciril-Methodovi tiskarni in zaradi slovenskih golic za voditelje matrik. Po daljši debati se sklene ustanoviti v Ljubljani osrednjo pisarno, ki bo pod vodstvom odbora skrbela zlasti za objavlanje in kritiko jezikovnih krivic in za informacijo parlamentarnim zastopnikom. Podrobnejše o jezikovnih razmerah pri štaj. sodiščih je poročal dr. Hrašovec. V mariborskem okraju nazadujemo. Že dosedaj se državni pravdniki niso posluževali pri glavnih kaz. obravnava slovenščine; svojih predlogov nikdar ne stavijo slovenski kakor je to v Celju vsaj večinoma v navadi. Slovenskih obtožnic je vedno manj, ker so pristavi pri mariborskem okr. sodišču večinoma kurzovci, ki slovenščino komaj lomijo ali pa nočejo govoriti slovenski; slov. uradnikov je vedno manj, teh kurzovcev je vedno več. Zategadelj se manjša število slov. obtožnic, ker sestavlja večina okrožnih sodišč vsaj v mariborskem okrožju v kazenskih zadevah le nemške zapisnike. Državni pravdnik se pa drži načela, da se dela obtožnica v tistem jeziku, v katerem je bil obtoženec zaslišan. Ako je pa obtožnica nemška, je tudi zapisnik pri glavni obravnavi sestavljen v nemščini, ravnotako tudi razsodba. Potemtakem so Slovenci na milost in nemilost izročeni nemškemu kurzovcu. V civilnih pravnih in v neprepirnih zadevah se zapišejo vse izpovedbe strank pri večini okr. sodišč mariborskega okrožja in tudi pri nekaterih celj. okrožja nemški; slovenski se uraduje le ob navzočnosti slovenskega zastopnika. Pri porotnih obravnava v Celju kakor v Mariboru je še vedno vse nemško. Mi tedaj nismo še niti tega dosegli, da bi se vsaka izjava, prošnja ali pritožba slov. strank tudi slovenski zapisala, kar bi bilo edino pametno in pravično. Mi moramo tedaj svoj boj tako dolgo nadaljevati, dokler vsaj ne dosežemo, da se nam to načelo pri vseh državnih oblastih koder Slovenci prebivajo, ne prizna. Sklene se ponovno rezolucija o uradovanju: Slovenski odvetniki in notarji so pod svojo narodno in stanovsko častjo zavezani delati za slovenske stranke vse vloge in pritožbe pri vseh instancah le v slovenskem jeziku.

— **Slovenski rodoljub** odda mionoli letnik sledečih časopisov: 1. „Slovenski trgovski vestnik“ (2 letnika), 2. „Zadruga“, 3. „Novi Slovenski Štajerc“, 4. „Jež“, 5. „Naš Dom“, 6. „Mir“, 7. „Domovina“, 8. „Slovenski Gospodar“, 9. „Narodni List“.

— **Ponemčevanje slov. krajevnih imen.** Kakor se pritožuje „Narodni list“, so pri celjskem okr. glavarstvu še v rabi popačena nemška imena slov. krajev n. pr. mesto Maledole „Kleintal“ ali Zavodna „Gmünd“. Upamo, da bo g. glavar ta imena, ki kažejo neko bolestno manjso naših uradnikov do ponemčevanja, odpravil.

Slovinci

kupujte samo pri slovenskih trgovcih in podpirajte samo slovenske obrtnike. — Napredek in obstanek vsakega naroda je samo v trgovstvu in industriji. Kdor kupuje pri naših nasprotnikih izda svoj narod.

— „Slovenski Gospodar“ — kje si? Pisali smo v ponedeljkovi številki o razmerah v škofovi gornje-grajski graščini, vsled katerih bo oškodovan težko celi okraj. Mislili bi, da se bo „Slov. Gospodar“ kot list, ki ima baje tako zelo toplo srce za kmečko ljudstvo, vzdignil in zagovarjal one stotine ljudi, ki so že zgubili pri graščini svoj zaslužek in bodo morda prisiljeni iti v Ameriko. Pa nič. „Slov. Gosp.“ molči in s tem zagovarja to krivico in pa škofovo gospodarstvo. Bi bil greh proti veri, če bi rekel kako besedo!

— O „mogočnosti“ dr. Korošca piše „Slovenec“, hoteč s to neslano šalo nas osmešiti in patra Korošca povzdigniti. Mi smo pisali o njegovih intrigah v celjskem šolskem vprašanju in pri tem ostanemo.

— Iz Gaberja. Danes se govori po Gaberju, da so minulo noč vlomili tatovi pri Jarmerju in baje tudi pri Teppeju. — Blizu Westnove tovarne so našli pred kratkim v pesku zakopano mrtvo dete.

— Za naše fante, ki služijo v 87. polku, katerega ste dve tretjini nameščeni v Puli, se je potegnil v drž. zboru poslanec Ježovnik. Vložil je 8. t. m. interpelacijo, v kateri zahteva premestitev 87. pešpolka iz Pule, ker naši fantje tam vsled nezdravega podnebja zlasti pa slabe pitne vode, sila bolehalo. — Tudi v zadevi gornje-grajske železnice je storil vse potrebne korake in je gradnja v principu že dovoljena.

— O postopanju dr. Korošca v proračunskem odseku, namreč, da je umaknil predlog za razširjenje celjske nižje gimnazije v višjo, pravi njegovo glasilo, da je „uspeh toraj ta, da so se Nemci vsaj z nižjo gimnazijo sprijaznili“. Slab uspeh, nam bo marsikdo pritrdil. Kajti naivno je misliti, da bi se vsled nemških groženj morali sedaj preseliti slov.-nemški gymn. razredi iz Celja. Pač pa vlada po Sp. Štajerskem splošno mnenje, da bo g. dr. Korošec gotovo odlikovan za svoje diplomatično postopanje v prorač. odseku. Tudi nekaj za — njega; zvezarji pa mu itak hvalo pojejo, če doseže kaj ali nič s poslanci „Km. zveze“ vred.

— Št. Lambertski patri so vsi pristopili novi tamkaj osnovani podružnici „Südmarke“. In pri nas? Duhovniki hujskajo proti Ciril-Metodovi družbi in da bi jo tembolj oslabili in oškodovali, so se začeli prodajati svoje vžigalice. Žalostna nam majka!

— Pesnica in Ščavnica ste zadnje dni vso okolico poplavlili. Pesnica v srednjem delu in Ščavnica kričita po uravnavi! — Mura je silno narastla; okrog Špilfelda je bilo toliko, da so za četrtek in petek vstavili promet na železnici Špilfeld—Ljutomer.

Konjiške novice.

— (Volitve v okrajni zastop. — Kaplan Preglej, konjiška Posojilnica in nemška okrajna hranilnica.) „Slov. Gospodar“ oznanjuje svojim zvestim „veselo“ vest, da so bili izvoljeni v okrajni zastop konjiški iz skupine kmečkih občin razun — enega štajerčijanca sami pristaši „Kmečke zveze“. Dobro; nam naprednjakom je ljubo, da so večinoma izvoljeni slovenski možje. Samo nekaj stvarnih pripomb bi dostavili, ki ravno ne bodo v čast duhovnim voditeljem lažikmečke zveze. Treba je pomisliti, da je okrajni zastop korporacija, v kateri se gre za važne gospodarske zadeve. Zatorej je treba izvoliti v njega može s primerno narobrazbo — in pri nas še posebej take, ki se bodo znali Nemcem tudi temeljito in stvarno po robu postaviti. Kakor osebno spoštujemo nove kmečke

zastopnike v okrajnem zastopu, tako se bojimo, da se ti ne bodo znali nemški gospodi tako upirati in tako zastopati kmečkega ljudstva kakor bi bilo potrebno. Zato obsojamo nazadnjaštvo in sebičnost našega duhovništva, ki je kar na svojo roko ukazalo kmetom, naj ne volijo v okrajni zastop g. dr. Rudolfa, kar bi bilo z gospodarskega in narodnega stališča prepotrebno ravno z ozirom na prej naznačene naše posebne razmere. Še jeden moment je znamenit: izvoljen je štajerčijanec s 26 glasovi; čista „večina“ „Kmečke zveze“ znaša tedaj samo 22 glasov. Žalostno je, da duhovništvo bolj hujška ljudstvo proti narodnim možem, ki nočejo stati pod njegovo vsemogočno komando ko proti štajercijancem! To bo rodilo v narodnem oziru pri nas in drugod slabe sadove.

Gotova duhovna gospoda smatra za svojo sveto narodno dolžnost, da hujška ljudi proti konjiški „Posojilnici“. Da se ti duhovni gospodje na gospodarstvo z denarjem samo toliko zanimajo, da stlačijo kmete v kako podjetje kakor je bil konsum neslavnega spomina in jih potem puste plačevati, to vemo tudi žalibog Konjičani. Poštenim ljudem preseda neprestano obrekovanje, da „Posojilnica“ ni dala za kmečke potrebe ničesar. Kdo je pa podaril lepo svoto za Polensko cesto, okoliške obožce, kdo daje vsako leto za božično drevo na okoliški šoli, kdo daruje še v druge šolske in dobrodelne namene? Konjiška posojilnica. Vprašamo konjiškega kaplana Pregleja, ali tega ne ve ali pa je tako hudoben, da to kmetom zamolči? Take hudobnosti pa od katoliškega duhovnika, ki mora ljubiti in dobro želeči vsem faranom, prijateljem in sovražnikom, vendar ne moremo pričakovati. Ali pa misli g. kaplan, da je nujna kmečka potreba, če bi dala Posojilnica čadramskemu Juriju za zvonove? Treba bo vobče nekaterim jezikom sodnijsko na prste stopiti.

Gospod kaplan Preglej ima pred nosom tako hvaležno in koristno nalogo v prid kmečkemu ljudstvu. Zakaj se je ne loti? Imamo v Konjicah močno okrajno hranilnico, v katero se nalaga med drugim ves pupilarni denar konjiškega okraja. Zakaj se kaplan ne obrne do Detitschegga, Pičha, Zottla, Kovatscha in Kupnika, ki gospodarijo s kmečkim denarjem in svojevoljno delijo čisti dobiček, naj bi dali tudi ti kaj za kmečke koristi? Pa seveda proti Nemcu je težko delo in v današnjih časih, ko živijo na Spodnjem Štajerskem Govediči, Skasi in škofi Napotniki, ni varno se z Nemci skregati. Treba je tudi jemati ozire na tržane! Vendar pa morate iti na delo g. kaplan Preglej — drugače bomo vedeli, na čem smo z vami. Žalostno je, kako daleč je zašla iz samega sovraštva in užaljenega samoljublja nekaj vendar narodna spodnještajerska duhovščina! Sami H. rostrati od škofa do zadnjega kaplana in čas je, da se vzbudi v interesu naroda složen in enoten odpor proti njihovemu počenjanju, katero bodo preklinjali še pozni vnuki.

Druge slovenske dežele.

— „Sokol“ na Jesenicah ima zadnji čas same odhodnice na dnevnem redu. Prva vrsta se je skoraj vsa razšla. Najboljši telovadci odhajajo s trebuchom za kruhom. V nedeljo večer dne 5. t. m. smo se pa poslavljali od našega najboljšega podpornega člana br. Iv. Naraksa, založnika Gössovega piva, ki odhaja v svojo domovino, prijazno Savinsko dolino. — „Jesenški

Sokol“ je najvažnejše narodno obrambno društvo na Gorenjskem; kajti Jesenice so prva trdnjava, katere se je treba Nemcem polastiti, ako hočejo dobiti na Gorenjskem trdna tla ter širiti germanizacijo tostran Karavank. Toda „Sokol“ je vzbudil zaspance, in danes plamti ogenj narodnega navdušenja in zavesti, kar nam je najboljši porok, da Nemci na Jesenicah ne bodo nikdar gospodarili. Društvo se pa ima boriti ves čas svojega obstanka s finančijelnimi težkočami kakor mogoče noben slovenski Sokol. Kar ima, vstvaril si je sam skoro izključno z žuljavimi delavskimi rokami in ako pomislimo, da žrtvujejo ti delavci - sokoli ves svoj prosti čas, svoj pičli zaslužek, vse svoje telesne in duševne moči, da se vzdržuje ta važna narodna posadka, bi pač vsakdo pričakoval, da jeseniški imovitejši krogi znajo ceniti tako delavno društvo. Toda z žalostjo moramo konstatirati, da so bogataši, razven par častnih izjem, najnezavednejša kasta slovenskega naroda. Brat Naraks je bil edini, ki je vedel ceniti vsestransko delovanje „Sokola“ ter ga tudi redno in pri vsaki priliki podpiral. S tem je pokazal, da nima narodnost samo na jeziku, ampak v srcu. Za slovo se je še spomnil Sokolove zastave ter daroval v to svrhu 20 kron. Mi smo zgubili z njim vrlega brata, zvestega in požrtvovalnega narodnjaka, žalčanom pa častitamo na taki pridobitvi. Slovenskim gostilničarjem po Savinski dolini, ki so mogoče jemali do sedaj soda-vodo in pokalice od nemčurjev iz Celja, kličemo v spomin geslo: „Svoji k svojim!“ Iv. Naraks začne isto obrt v Ložnici pri Žalcu. — Vrlemu bratu Naraksu in blagej gospej soprogi še enkrat naš bratski „Na zdar!“

— Na otrpnenju tilnika je umrl v Ljubljani 23letni trobentač belg. pešpolka št. 27 Jože Kiendl.

— Iz Lazov pri Dolskem se nam piše: Sedanje snežno in mokro aprilovo vreme je skrajno neugodno za tukajšnje lovce na divje peteline, kateri se nahajajo v Janških gozdih v revirju graščaka g. Strzelbe na Gerbini pri Litiji. Vendar pa sta g. Strzelba in gosp. dr. Leitner iz Brežic v soboto zjutraj ustrelila vsak po enega petelina, težkega po 4 kg. Lovski blagor!

— Nov časopis za meščanstvo bode izdajala klerikalna stranka na Kranjskem.

— Umrli je v Litiji trgovčeva soproga M. Elsner, stara 45 let.

— Goriški deželni zbor bode sklican po časniških vestih meseca junija.

— Potres so čutili v sredo zjutraj na Dolenjskem, posebno okrog Višnje gore in Zatičine.

— Po Gorenjskem je od sobote večera pa do ponedeljka neprenehoma snežilo kakor sredi zime. Povzročil je sneg mnogo škode na mladem drevju.

— Iz Save pri Jesenicah. V tovarni Kranjske industrijske družbe na Savi pri Jesenicah je začel obrat pešati. Baje nimajo naročil. Mnogo delavcev so že odslovili radi pomanjkanja dela; osobito livarje. Valjavcem so akordno plačo znižali za 30 odstotkov.

Svetovne vesti.

— Nemški dr. Lueger. Dunajski župan dr. Lueger je povdarjal, da je Dunaj „nemško“ (?) mesto in da se tedaj ne more trpeti v njem nobenih čeških gledališčnih predstav. (Češka gledališka družba je namreč nameravala prirediti na Dunaju nekaj čeških gledaliških predstav.) In temu Luegerju vpijejo slovenski klerikalci v Ljubljani „hoch“ in „živijo“, dež glavar pa ga pozdravlja v imenu „kranjskega“ naroda!

— Cesar je zopet ozdravel. V torek se je že sprehajal v Schönbrannu celo uro na vrtn.

— Morilec cesarice Elizabete, Luccheni, bode po izjavi zdravnikov kmalu umrl. Nahaja se še zmiraj v ženevski ječi.

— Grožen umor se je zgodil v Berlinu. V tamošnjem mestnem vrtu so našli v platnen žakelj zašito mrtvo truplo okrog 14 letnega fanta; manjkalo je več udov, tudi spolovila. Z glave je bila koža potegnjena in ušesa odrezana. Policija je doslej zastonj iskala sled morilca, dasi rabi policijske pse.

— Umorjen misijonar. Vođa italijanskega misijona v severno-afrikanški pokrajini Tripolis, pater Justin, je bil pred kratkim v mestu Devna umorjen. Umorili so ga zavratno morilci, katere je najel turški namestnik.

— Položaj delavcev v Severni Ameriki je po izjavi tamošnje delavske zveze od dne do dne slabši. Omenjena zveza izjavlja, da je po njenem mnenju sedaj nad 4 milijone delavcev v Zjedinenih državah brez dela.

— Na otrpnenju tilnika je zbolelo v bavarskem mestu Würzburg 46 vojakov. Bolezen se širi kot kuga.

— V dvoboju Sternberg-Bergmann je bil Bergmann koj v prvem spopadu ranjen na desni roki. Zdravnika, ki sta bila navzoča, sta izrekla, da ni več sposoben za boj. Nato sta se nasprotnika, kakor je običajno, sprijaznila.

— Švicarski narodni svet je prepovedal izdelovanje, uvažanje in prevažanje absinta, znanega močnega francoskega žganja.

— Bomba v haremu. V haremu turškega sultana so našli minule dni 10 kg težko bombo. Strah sultanov in njegovih žen je nepopisen. Niti najmanjšega sledu storilcev ni mogoče najti.

— Na Portugalskem je pri volitvah vlada zmagala. Izvoljenih je samo pet republikancev. Ker se vse brzojavke pregledajo, se došla le poročila o krvavih volilnih bojih v Lizboni in drugih mestih.

— Tudi za dekliške liceje je izdal naučni minister podobne predpise zrelostne skučnje kakor za gimnazije in realke.

— Umrli je nemški državni poslanec prof. Avg. Kaiser, podpredsednik zadnjega državnega zbora. Zastopal je kmečki volilni okraj Freudenthal-Freiwaldau v Šleziji.

— Legina šola usahnila. V Banjolah pri Puli morajo „Legina“ šolo zapreti vsled pomanjkanja otrok. Isto se je zgodilo lani v Raklji.

Društvene vesti.

— Iz Št. Petra v Sav. dolini. Prostovoljna požarna bramba imela bode dne 12. t. m. ob 4. uri popoldne pri Žganku svoj občni zbor z nasl. sporedom: 1. Poročilo načelstva (blagajnika, tajnika). 2. Nova volitev odbora. 3. Nasveti (o slavljenju 60 letnega jubileja, sprejemanje novih pravih in podpornih članov. Ako bi ne prišlo dovolj udov, skliče se po pravilih § 22 koj drugo občno zborovanje, katero bo ob 5. uri v pisarni „Kmečke hranilnice in posojilnice v Št. Petru v Savinski dolini“.

— Ormoško okrajno učiteljsko društvo si je izvolilo za tekoče leto sled. čl. odbor: predsednik g. Josip Rajšp, ki je ob enem tudi društveni blagajnik, podpredsednik g. Anton Porrekar, tajnik g. Adolf Rosina; odborniki g. Ivan Košar, g. Jakob Preindl in gđe. Ana Trstenjakova.

— Moška in ženska porružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Celju vabita na občni zbor, ki bode jutri v soboto 11. aprila ob 8. uri zvečer v prostorih Čitalnice v „Narodnem domu“ v Celju.

Celjski odsek akad. fer. društva „Prosvete“.

Pred leti porojena misel ljudske izobraževalnega dela potom knjižnic iz predavanj je našla z razvojem časa tudi pri nas že toliko razumevanja v narodni inteligenci, da o potrebi in pomenu ljudskoprosvetnega dela danes ni treba več na široko razpravljati. Vsi priznavamo to in vsi čutimo to pred vsem tam, kjer tuj življenjski izrabljaja in vsesava naše najkrepkejše narodne moči, kjer protikulturen klerikalizem zatira narodov razvoj in duševni napredek.

Ne zatira nas samo gospodarska sila, ki jo predstavljajo v slovenskem ozemlju nemške manjšine — številne tako neznatne, a politično tako odločujoče in močne postojanke političnega nemštva, ki na celi črti, v vseh teh nemških otokih napreduje mnogo hitreje ko mi — gotovo pa se vzdržuje v svoji moči in vladi. V teh nemških trgih in mestih, ki jih obdaja krogin-krog kompaktna slovenska masa, se izgublja leto za letom ves naš produktiven naraščaj, ki se priseljuje z dežele in si ustvarja tukaj stalno existenco. Tako zalagamo rod za rodov s svojimi svežimi močmi nemške manjšine ter dvigamo njihovo gospodarsko in politično moč.

Nas zatira lastna nekultura, naših vrstam manjka vseh pogojev za nacionalno obrano, izgubijo se nam na rodno povsod, kjer je le količka mogoče.

Več narodne izobrazbe širokim ljudskim vrstam, to je danes veliki bojni klic vseh modernih narodov, ki stremijo za napredkom in samostojnim, svobodnim razvojem — to je znamenje, to je duh današnje dobe. Kdor tega duha ne razume, postane suženj onih srečnejših narodov, ki so svojo dobo in njene zahteve razumeli.

V narodu leži njegova moč in vzbuditi, gojiti in pritegniti k delu vse v narodu speče sile je naloga in cilj narodne izobrazbe in narodne vzgoje, ki jo moramo dati mladini, da jo ohranimo svobodno narodu.

Snujejo se ljudske knjižnice, tudi prispeva se včasih nekaj za društva ki prirejajo ljudska predavanja in ustanavljajo knjižnice v krajih, kjer ni zato domačih moči in sredstev. Ali vidi se pri vsem tem počasnem in sporadičnem delu, da še ni za to globokega razumevanja; smatra se vse bolj za nekako nedolžno sicer hvalevredno veselje, ki bi zaslužilo tudi kake podpore, da že ni ostal narodni in strankarski davek tako visok!

In tako gredo preko nas tuji in domači nasprotniki, tako raste naš naraščaj v ljudski šoli v očetovskem varstvu nemčurskih učiteljev, pozneje pa prepuščen samemu sebi, če ga ne reši klerikalizem s svojimi zvezami in „vzgojevalnimi“ kurzi!

Tako vzgojen zarod, brez samostojnosti, brez zavesti svoje osebnosti naj odloča z lastno mislijo o svoji usodi, naj loči resnico od laži in se otrese svojih pijavk!

Nekaj malo statistike nam pove dovolj iz življenja in razvoja Slovencev in Nemcev po naših trgih in mestih.

	leta 1880	
	Slovencev	Nemcev
Celje	1872	3301
Ptuj	899	2729
Ormož	456	440
Konjice (trg)	564	449
Zgornja Radgona	627	128
Vojnik (trg)	462	129
Vitanje (občina)	365	178

	leta 1890	
	Slovencev	Nemcev
Celje	1577	4452
Ptuj	621	2630
Ormož	347	529
Konjice (trg)	332	609
Zgornja Radgona	464	295
Vojnik (trg)	419	188
Vitanje (občina)	123	412

	leta 1900	
	Slovencev	Nemcev
Celje	1450	4940
Ptuj	540	2916
Ormož	227	593
Konjice (trg)	258	623
Zgornja Radgona	193	504
Vojnik (trg)	371	454
Vitanje (občina)	49	435

Po uradni statistiki je izmed vseh Celjanov, Mariborčanov in Ptujčanov samo 17'89% pravih meščanov. Ostali so priseljenci, in sicer 12'94% iz nemških in 69'17% iz slovenskih pokrajin. Ako tudi računamo vse meščane, ki imajo v teh treh mestih domovinsko pravico, za Nemce, bi morali Slovenci tvoriti še vedno skoro $\frac{2}{3}$ prebivalstva v Mariboru, Celju in Ptuj. Priseljenci so največ delavci in obrtniki, po večini cvet našega naroda, ki se nam izgubi. Vzemimo absolutne številke samo iz Celja. Po zadnjem uradnem štetju, kakor se vidi iz tabele, je bilo samo 1450 Slovencev naštetih; priselilo pa se je iz slovenskih pokrajin 3577 ljudi v mesto: izgubili smo torej, ako štejemo vse rojene Celjane za Nemce (o čemur seveda ne more biti govora), **2127 duš.**

Navedli smo teh par vzgledov; ozirali smo se pri izbiri krajev na mesta, večje trge z uradništvom in neznatne trge brez uradništva. Kakor vidimo, smo povsod grozno nazadovali sodimo potem že o uradnem štetju, da nam je krivično: v vsakem slučaju govori proti nam in nam ne more služiti v nikak zagovor ali tolažbo, pač pa jasno osvetljuje, kar smo hoteli povedati.

Pred letom se je ustanovil v Celju odsek „Prosvete“, ki je osnovala že nad 40 knjižnic. Da celjskemu odseku ne primanjkuje duševnih moči in delavnosti članov, kaže lepa vrsta poučnih predavanj, ki so se prirejale največ v področju izobraževalnih društev in čitalnic po deželi in v trgih. Hudo pa smo občutili ves čas odsekovega obstanka pomanjkanje knjig in denarnih prispevkov od strani nečlanov, od slovenske inteligence na Štajerskem. Ustanovili smo doslej tudi komaj tri lastne knjižnice: v Gaberju pri Celju, v Škofji vasi pri Vojniku in v Novi cerkvi; — na Polzeli se je ustanovila knjižnica s pomočjo centrale v Ljubljani. Nujno potrebna je ustanovitev še najmanj kakih 15 knjižnic v najzanimarnejših krajih našega delokroga.

V nadi, da se naše narodno občinstvo spomni celjskega odseka „Prosvete“, se obračamo do njega s prošnjo za prispevke. Naslov: „Prosveta“ v Ljubljani „Mestni dom“ (s pripombo („za celjski odsek“)).

Imena darovalcev se objavijo v „Domovini“ in v „Narodnem Listu“.

Pojasnila daje fil. Fran Šlibar, Praga II. Spalená ul. 20 (Adrija). Vsem nasvetom in željam glede krajev, kjer bi bile knjižnice potrebne, bo skušal odbor po možnosti ustreči.

V Pragi, dne 5. aprila 1908.
Za celjski odsek „Prosvete“:
Ivan Prekoršek, Fran Šlibar,
tč. predsednik tč. tajnik.

**Naročajte plačilne listke
dr. sv. Cirila in Metoda.**

LISTEK.

Poezija in proza.

(Dr. K. Ozvald.)
(Dalje.)

In zopet, ropoče naprej železna kača klopotača, naprej v nedogled...

V Saalfeldu prestopim na drug vlak, čegar poštna ambulanca nosi napis „Kaiserliche Post“: priahazveril sem v deželo, ki je pošta v njej — cesarska, železnica — kraljeva, a davkarija velikovojvodska, v veliko vojvodino Saksonske - Weimarske. Vožnja je taka, da ti šklepetajo zobje, in vlak se vstavi vsaj vsakih pet minut; vse nekako tako kakor na progi od Nabrežine do Gorice.

Železnica teče po prelepi dolini, vseskozi vzporedno s čedno Zalo. Na desni in levi se v presledkih vrste zeleni griči s ponosnimi gradovi in zamišljenimi razvalinami. Prelestna pokrajina!

„Ti lepa si kot sen krasan,
podoba rajskega si vrta!“

A ob krajih Löbschütz, Grenda, Pürschitz, Ölknitz, Leutra, Zöllnitz, Ilmnitz, Lobeda, Göschwitz, Winzerla, Wöllnitz, Coppanz, Ossmaritz... mi skozi ropotanje koles zvone v dušo molovi akordi elegije, da se vozim po — „potujčeni zemlji“. In srce mi pravi, da so ta imena zgodovinske kolajne častitljive starosti, tem častitljivejše, čim bolj se prepričujem, da je ona „chrena chruda“ v Lex Salica (okoli iz l. 490. po Kr.) menda res — črna gruda.

Paradies! Dve minuti! Izkrčam se sredi divnih nasadov na Zalinem obrežju, v pravcatem paradižu, tem čarobnem zabavišču jenskem.

„Ecco la mia bella Firenze!“ je vzkliknil cesar Karol V. ob pogledu na Jeno in Göthe nazivlje „das liebe närrische Nest“ to mestece v ljubki dolini ob šumljajoči Zali, z lepo oblikovanim pogorjem na desni in levi. Zadovoljnost, veselost, prijaznost je tukaj genius loci, da ti duša docela občuti Faustovo besedo: „Hier bin ich Mensch, hier darf ich 's sein!“

V tej hiši je stanoval Göthe... tukaj je prvič predaval Schiller dne 26. maja l. 1789... tukaj je bival Fichte... Humboldt... Luther... Melanchthon... Winckelmann... tako mi govore spominske plošče na hišah, ko korakam iz ulice v ulico po teh Atenah ob Zali. Ulica Rinne! Na hiši šte. 9 čitam, da je v letih 1557—1562 tukaj stanoval „slavni“ humanist, Matthias Flacius Illyricus, po naše — Matija Vlašič, Jugoslovan, ter tradiral na vsenčilišču, ki ga je ustanovil volilni knez Ivan Friderik Velikodušni in ki se je slovesno otvorilo 2. febr. l. 1558. Tako torej časti tujina naše duševne velike, ki jih mi jedva da poznamo po imenu!

Mestece ima približno 30.000 prebivalcev. A tekom petih minut se lahko ad oculos uveriš, da je Jena — „Museumstadt“: korak za korakom srečavaš nje akademične meščane jovialnih postav in razsekanih obrazov; in raznobojne, vse leto sredi okna na drogovi pritrjene trikolore naznanjajo urbi et orbi, da v tej sobi — po dnevu spi „burš“ teh in teh barv. Druga mesta imajo univerzo, a o Jeni se lahko reče, da — je univerza; saj je, vsaj v centralnem delu mesta, malone vsako drugo poslopje — vseučilišni institut. Fizikalni... meteorološki... zoološki... arheološki... anatomski...

fiziološki... agrikolturni... pedagoški... botaniški... zavod ali laboratorij ali seminar, ta ali una klinika... čitaš na desno in levo, zgoraj in spodaj. Vse to pa je lep dokaz, da so včasih tudi mala mesta — torišče izobrazbe.

Svoje pristnosti in svežosti pa dijaško življenje menda nikjer ni tako ohranilo in nikjer flister dijaku ni tako naklonjen kakor v Jeni.

„Die Philister und die Wirte
sind die besten auf der Welt;
Wein und Bier in vollen Humpen
tun sie den Studenten pumpen
und dazu noch bares Geld.“

jovialno prizna dijaška pesen. In ne zdi se mi ponarejeno ono hrepenenje po „večnem dijaštvu“, ki zveni iz skrotovičenih verzov:

„Tät mich mein Vater nicht verkellen,
ich würde stets in Jena weilen.“

Dalje sledi.

Dopisi.

Iz Hrastnika. Mnogo se je čitalo zadnje čase o našem rudniškem ravnatelju Leillerju, in nikdo ne more tajiti, da mož zasluži, da se ga nekoliko okrci. Kdor pozna razmere naših rudarjev, ve, da bi zaslužil še ostrejšo sodbo in obsodbe. Mnogo krivic je že storil ta mož rudarjem in koliko jih še bo, če ne bode centrala na Dunaju napravila red. Da je centrala hrastniškim rudarjem toliko pravična, kot je trboveljskim, pa bi gospoda na Dunaju ne slišala pritožb.

Saj je vendar trboveljski ravnatelj tudi Nemec, a vendar se nikdo ne pritožuje zoper njega. Razložek med obema se da pojasniti tako, da je g. ravnatelj Tentschert pravičen uradnik. Dajte nam, g. dr. Weiss, v Hrastnik takega moža kot je g. ravnatelj Tentschert, pa bo mir tudi pri nas.

Kako ravnatelj Leiller nastopa proti delavcem, kateri ne trobijo v njegov rog ter ne kupujejo v njegovi „grajzlariji“, smo že mnogokrat poročali, a do sedaj ni še vse nič pomagalo. Če li količkaj utegne, agitira in dela reklamo za svoj konsum, žalibog, da le prevečkrat z uspehom. Ni še dolgo tega, kar je prosil nek delavec, naj mu prepusti malo sobo za stanovanje. A Leiller mu je odgovoril: „Ti ne držiš v ‚gverkom‘, sobo dobi, kdor z ‚gverkom‘ drži“. — Ta delavec je znan kot eden najpridnejših rudarjev ter dela že blizo dvajset let v tukajšnjem rudniku, a revež ima veliko napako, namreč da je narodnjak ter da ne kupuje v Leillerjevem konsumu.

Sploh pa je znano, da ima Leiller rajši stanovanja prazna, kot pa da bi je dal narodno čutečim delavcem v najem. Vrh tega pa še piše na Dunaj, da delavci ne marajo rudniških stanovanj. Zgodi se tudi mnogokrat, da odpove delavcu, katerega je zadela nesreča, da mu je žena umrla, stanovanje. To ga prav nič ne moti, če ima revež tudi celo kopico otrok. Rado vedni smo, ali dohajajo taki ukazi iz Dunaja, ali ravna Leiller po lastni volji? Vsekako je to krivica, da si ne moremo večje misliti! Saj je vendar mož isti, ki vzdržuje rodbino, ki se vbija dannadan globoko pod zemljo, v večni nevarnosti, da ne bode nikdar več videl belega dne in svoje rodbine, zato tudi zasluži, da se jemlje obzir nanj in na njegovo rodbino še posebno v nesreči.

Tudi iz čisto kapitalističnega stališča ne ravna dunajska gospoda, ozir. g. Leiller prav, ako vdovcu odpove stanovanje. Vdovec ostane vendar tudi še nadalje v rudniški službi in plačuje s svojim delom še vedno delničarjem

dividende, ravnateljem pa plače in tantieme. Ako bi delavec, torej do-brotnik kapitalistov, umrl, bi to bilo pač vse kaj drugega. Od njegove vdove in otrok nima kapitalist nobe-nega dobička, zato ravna po pravih svoje posebne kapitalistiške morale po-polnoma pravilno, ako vrže to nadležno ji sodrgo na cesto. Po našem mnenju ni to ne pravično ne lepo, no, po tem kapitalist ne vpraša. Od žene in otrok nima dobička, zato ven ž njimi! Od moža pa ima še vedno dobiček, zakaj ga potem meče z družino vred na cesto ter mu tako še množi materi-jelno in moralno gorje, ki ga je ob smrti žene zadelo? To je proti kapita-listiškimi koristim; kajti zdatnost mo-ralno potrtega in materijelno vnič-e-nega človeka je manjša, in torej manjša tudi korist, ki jo daje njegovo delo kapitalistu. Pomislite to, gospodje na Dunaju in g. Leiller, in vaše postopanje z delavci bode drugačno. Za danes dovolj. Na svidenje

elu schwarzer Teufel.

Od Sv. Ruperta v Slov. goricah. Načelniku cerkvenega od-bora Živka smo farmani hvaležni za popravek, katerega je dal natisniti v „Domovini“ šte. 36, ker je potrdil prejšnji dopis, v katerem se je nekdo ojunčil, razkrinkati žalostne razmere v naši fari.

Iz popravka jasno spoznamo, da se cerkveni odbor ne zanima za pravo voljo farmanov, ampak izrablja ne-poučenost občinskih zastopnikov, ki dostikrat nimajo pojma, kako rešiti kakšno vprašanje v korist izmoghanih sotrpinov; tudi ne vedo za postave, ki varujejo koristi občin proti gospodar-stvu cerkvenokonkurenčnega odbora.

Kako ste delali po volji župljanov, je vam, g. načelnik, povedal že mar-sikateri naših odkrito v obraz. „Ko-bača“ je krvava od žitev, katere zah-tevate. Ako bi računali z našimi raz-merami, bi vam še župljani odpustili — stalo bi dosti manj — sedaj pa imate kletev za vaše delovanje in „nadzoro-vanje“. Popravki, kakor je zadnji v „Domovini“, vas še obtožujejo.

Vsakemu farmanu je vendar znano, da ni „kobača“ postavljena natanko po sprejetem načrtu, pa ne mogoče samo radi „kletnega okna“. Tako ma-lenkostni nismo. Pošljite še en popra-vek, ako mislite, da popravite, kar ni v korist ubogega ljudstva.

Kako ste nadzorovali tudi vemo, in še bolj odkriti ste sami — ste in niste. Včasih, dostikrat pa ne. Povejte nam ime, kdo je nadzoroval mesto vas! O tem je povedal že marsikateri strežec kakšno „imenitno“.

Odkod pa mislite, da bi prišli „mogočni podjetniki“ blatnjači — in vtaknili dobiček v žep?! Morda iz Dunaja? Licitirati niste dali zatega-delj?! In potem ste otroško upali, da se bode dalo akordirati?

To vam tudi verjamemo, da ni mogel vsak izmed 17 voznikov 600 K zaslužiti pri tej stavbi. Zanimivo pa je slišati, kar si ljudje o tej stvari pripovedujejo — namreč o prednosti različnih cerkvenih odbornikov itd. Te edine trditve ne vzdržujemo.

Torej smatrate vse to za „po-trebno“, ker ste dali zidati za tako velike stroške. Je mogoče kdo predlagal ceneje, mesto da bi kimal?! Iz zakaj se ni takšen predlog sprejel?!

Na ta odgovor smo radovedni, kakšen bo popravek. Popravite rajše svojo nepriljubljenost pri faranih, s katerimi delate kot zastopniki kakor z mrtvim sadom, katerega se pod krinko postavnosti izžema.

Drugič več pozornosti!

Iz Prage. V ponedeljek, dne 30. sušca so priredili jugoslovanski

akademiki v Pragi na otoku Žofinu v največji in najlepši dvorani praški pod protektoratom „Slovanskega kluba“ Besedo na počast našega reformatorja Primoža Trubarja. Za to slav-nost je bil sestavljen poseben častni komite sestoječ iz najuglednejših slo-venskih, hrvatskih, srbskih in čeških mož. Izmed Slovencev beremo v komi-tetu imena: Župan Hribar, dr. Tavčar, dr. Rybář, prof. dr. Murko, dr. Hrašo-vec, dr. Ploj, vitez Gorup pl. Slavinski in A. Gaberšček.

Velika dvorana žofinska je bila jako okusno z zelenjem in zastavicami vseh slovanskih narodov okrašena. Koj po osmi uri so se jeli polniti prostori; med drugimi odličnimi gosti smo opa-zili rektorja češke univerze Golla, starosta „Češke sokolske zveze“ dr. Schreinerja, prof. Chodounskega, prof. Hraskega itd. Župan praški dr. Groš je v zelo prijaznem pismu svojo od-sotnost opravičil in poslal znaten pri-spevek. Po uvodni godbeni točki, ka-tero je pod spretno roko kapelnika Slovenca dr. Čerina izbrano proizva-jala vojaška godba pešpolka št. 91. je predaval prof. ing. Vlad. Hráský v lepo in skrbno sestavljenem govoru o naših reformacijskih bojih in posebno o našem Trubarju. Moški zbori, se-stavljeni iz jugoslovanskih akademikov so pod dobrim vodstvom g. Zagorca z znano spretnostjo zapeli po eno slo-vensko, hrvatsko in srbsko pesem.

Burno pozdravljeni so nastopili tamburaši, ki so dosegli z izbornim proizvajanjem jugoslovanskih narodnih pesmi pod vodstvom g. Zagorca krasen uspeh; odobravanje se ni hotelo poleči, tamburaši so morali točko ponoviti. Aškerčevo „Slovensko legendo“ je s finim razumom in živim čutom dekla-mirala gđc. Ela Hanušova; kot zahvalo ji je bil izročen krasen šopek s tro-bojnim trakom. Najsijajnejša točka celega večerja pa sta bila solospava gđc. Mile Hanušev. Gospodična je zapela Brahmsovo „Pomlad“ in „Moje ljubezen je mlada“ s spremljevanjem vojaške godbe s tako umetniško do-vršenostjo, da je bilo občinstvo kar očarano toli po bajni divoti skladbe same, kakor po umetniškem činu pevke. Ploskanja ni hotelo biti konca in iz-ročen ji je bil krasen šopek s trobo-jnim trakom v spomin. Po programu se je razvil jako živahen ples, ki je trajal do ranega jutra. Da je zabava tako sijajno uspela je v prvi vrsti za-sluga tajnika „Slovanskega kluba“, ki je spretno vodil pripravo in zabavo samo. Tako so tudi akademiki društev „Hrvat“, „Ilirija“ in „Šumadija“ pro-slavili na dostojen način našega Trubarja. — c.

K vprašanju povzdige našega trgovstva.

Dobili smo in priobčujemo sledeč dopis:

Gospod pisatelj članka „Nekoliko o naših trgovskih društvih“ v 34 šte. „Domovine“ z dne 23. marca 1908 razpravlja o nalogah, ki bi jih imel vršiti spodnještajerski slovenski trgov-ski društvi in nasvetuje, kako bi se dalo slov. štajersko trgovstvo osamo-svojiti od nemškega kapitala, postaviti ga na svoje noge in mu zagotoviti lepšo bodočnost. Povdarja, da je po-treba povzdigniti štajersko trgovstvo na isto stopinjo z nemškim, da, ako hoče imeti uspeh, ga mora prekositi.

K temu vprašanju bi hotel opom-niti, da povzdige ne potrebuje samo štajersko trgovstvo, potrebuje je v isti meri vse slovensko trgov-stvo sploh po celi slovenski zemlji.

Predvsem nam manjka zadostno strokovno izobraženega na-raščaja. Žalostno, pa resnično dej-

stvo je, da se pri nas Slovencih po-svečajo trgovini povečini le tisti ele-menti, ki so v srednjih šolah slabo uspevali, ne iz veselja do trgovskega stanu, ampak prisiljeni, po pritisku razmer. Umevno je, da tak trgovski naraščaj ni zmožen nikdar toliko, kot oni, ki se je posvetil trgovstvu iz ve-selja, vsled svojega notranjega poklica. Pa tudi naši trgovci sami skrbijo v tem oziru vse premalo za dober in zdaten naraščaj. Skoro vsak trgovec pri nas, ki ima enega ali več sinov, jih da raje na gimnazijo ali realko, prav maloka-teri pusti vsaj enega v svoji trgo-vini, če ga pa da na trgovsko šolo ali trgovsko akademijo v kako tuje mesto, je to po navadi izjema. V tem oziru je predvsem treba odpomoči, kajti do-kler ne bomo imeli strokovno izobra-ženih trgovskih močij, ostala bo naša trgovina na isti stopinji, kot je. Tu bi bila lepa naloga vseh naših trgovskih društev, v mladini s predavanji vzbujati veselje do trgovskega stanu, sta-riše pa navajati k temu, pa bi posve-čali svoje sinove trgovstvu. Dosedaj, ko še nimamo svojih trgovskih šol, študiral naj bi naš trgovski naraščaj, ki je premožnejši na čeških trgovskih šolah v Pragi. To bi bilo neizmerne važnosti za naše trgovstvo. Tu bi se naš trgovski naraščaj priučil češčini, stopil bi lahko v zvezo s češkimi in-dustrijalnimi podjetji in skušal, kakor pisatelj omenjenega članka svetuje, pri-dobiti češki industriji in trgovini slo-venski trg. Omogočil bi lahko trgovsko zvezo naših trgovskih društev s češkimi trgovskimi in industrijalnimi pod-jetji. Sam sebi pa bi pridobil večjo obzorje v trgovskem oziru, kar bi mu pozneje, kot samostojnemu trgovcu ne-izmerno koristilo.

Da bi se moglo uspešneje delovati v povzdigo našega trgovstva, potrebno je, da se naša trgovska društva tesneje združijo, potrebno je, da se v ta namen osnuje vseslovenska trgovska zveza. Ta zveza naj bi potem usta-novila svoja lastna skladišča za kon-sumno in drugo blago, iz katerih bi preskrbovala svoje člane. Kolikor je pač iz danih sedanjih razmer mogoče, dobivala naj bi ta skladišča izdelke iz slovenskih tovarov in industrijalnih podjetij. Ono blago pa, ki se pri nas ne proizvaja, dobivala naj bi pri slo-vanskih tvrdkah in le v najskraj-nejšem slučaju naj bi bil dober ne-slovan.

V ta namen naj bi stopila v tr-govsko zvezo s češkim „Vyvoz nim spolkom“, društvo, ki ima v evi-denci vse izdelke češke industrije in ki pospešuje in posreduje njih izvoz. Nastavljenih naj bi imela „Trgovska zveza“ več potnikov, ki bi naj poleg naših slovenskih pokrajin posečali tudi druge južnejše slovanske dežele, kot Dalmacijo, Bosno in Hercegovino, da bi se naša trgovina tako razširila. Ker bi zveza ne smela gledati na velik dobiček, dajala bi lahko svojim članom blago dosti ceneje kot nemški podjet-niki, naši trgovci bi pa zopet prodajali to blago cenejše, kot nemški, ozi-roma nemčurski trgovci. Ti bi vsled tega le težko konkurirali z našimi trgovci in mi bi se jih tako odkrižali. S tem bi padli glavni stebri nemštva po naših trgih in mestih, kajti ravno gospodarski močno trgovstvo vzdržuje nemško gospodstvo skoro po vseh takozvanih nemških krajih na Slo-venskem.

Edino gospodarskim potom dalo bi se tekom časa n. pr. na Spodnjem Štajerskem dobiti skoro vsa nemčurska mesta in trge in priboriti Slovenstvu tiste pravice in tisti vpliv, ki mu gre.

Cenen kredit pa naj bi sloven-skemu trgovstvu preskrbovala za-družna trgovska banka.

To bi bilo nekoliko opomb k prej omenjenemu članku in k vprašanju o povzdigi našega trgovstva. Naše trgov-stvo pa naj jih ne prezre, ampak skuša naj te p.dologe razširiti, spo-polniti in poglobiti in v kolikor se dajo tudi realizirati.

Svetovne vesti.

— Učne stolice za časnikarstvo uredi po sklepu naučnega ministerstva tudi na Bavarskem.

— Pet sorodnikov je zastupil a neka 30letna premožna žena Jeanette Golbert v Bourgu na Francoskem. Po-lakomnila se je njihovega denarja.

— Prepri zaradi zaklada. V ita-lijanski vasi Mezola je našel nek kmet pri oranju več ko tisoč cekinov de-narja. Ponoči pa so šli sosede na isto njivo in so kopali za zakladi. Lasnik je to opazil in začel streljati na so-sede; ti so mu ljubeznivost vrnili in pri bitki, ki je nastala, je bil ustreljen brat srečnega orača.

— Iz madžarske dežele. Državni poslanec odvetnik dr. Szokoly (gotovo eden izmed bojevitih pristno madžar-skih petelinov) je v preiskavi zaradi goljufije. Dr. Szokoly je namreč z raz-nimi zvijačami izvalil nekemu delavcu Kunu podpis, da mu prepušča neko dedščino, katero je pričakoval, za 15.000 K. Sedaj pa se je pokazalo, da znaša ista dedščina 310.000 K. Posla-nec, ki skrbi za blagor madžarskega ljudstva.

— Krvav pogreb. V Rimu se je vršil zadnji četrtek popoldan pogreb nekega zidarja, ki je pri delu pone-srečil. Pogreba se je udeležilo okrog 1500 oseb. Sprevod pa ni hotel iti po ulicah, ki so bile odločene za to, temveč po drugih. Policija se je temu ustavila, začela streljati in dvoje oseb je bilo na mestu mrtvih, 12 pa težko ranjenih. Jedna med temi je že umrla. Za petek so na to proglasili delavci v Rimu ge-neralno stavko.

— Češka severna železnica se bo poddržavila. Pogodbo so 2. aprila t. l. v Pragi podpisali.

— Stavka na njujorškem vse-učilišču. Brzobjavke iz Njujorka na-znanjajo, da vsi dijaki tamošnjega vse-učilišča stavkajo. Na vseučilišče je prišel namreč te dni nek nanovo vpisan „bruc“. Pripeljal se je v avtomobilu, spremljali so ga sluge in je bil seveda zelo moderno oblečen. Ker se je preveč postavljaj, so ga njegovi tovariši zgra-bili in vrgli v vseučiliški ribnik, da se je malo oblatil. Zadnji četrtek je prišel z očetom in celo četo oboroženih zasebnih policistov, ki so grozili, da ustrelje vsakogar, ki bi se „bruca“ do-taknil. Rektor je dal zadevo preiskati in izključil je krivce od predavanj. Na to so vsi visokošolci zapustili vse-učilišče in postili profesorje z „brucem“ in policisti same.

— Nečloveški mož. V Palermu na Siciliji je te dni policija prišla ne-kemu nečloveškemu možu na sled, ki je že 9 let imel svojo ženo v temni kamrici zaprto, sam pa je živel s pri-ležnico v isti hiši v krasnem stanovanju. Ženo so našli popolnoma nago, vso ranjeno v neznansko nesnažnem prostoru in blazno.

Izkaz posredovalnice Slov. trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani in v Celju.

V službo se sprejmejo:

1 poslovodja za na deželo, 2 knjigovodja in korespondenta, 1 potnik, 4 kontoristi, 6 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika špe-cerijske stroke, 1 pomočnik železninarske stroke, 1 kontoristinja, 3 prodajalke, 6 učencev.

Službo iščejo:

4 kontoristi, 2 knjigovodja, — potnik, 20 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki špe-cerijske stroke, 2 pomočnika železninarske stroke, 3 pomočniki modne in galant. stroke, 14 kon-toristinj, 6 blagajničark, 6 prodajalk 1 učenka.

Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti mali odškodnini.

Malo rabljen 232 2—1

koleselj

je ceno na prodaj. — Ponudbe ozir. vpra-sanja pod „100“ Braslovče poste restante.

1-9
V Ameriko in Kanado
je najsložnejše in najbolj
gotovo poiznanje s

Kunard-progo

Najbližji odhodi iz Trsta:
Pannonia 14. aprila 1908. Car-
pathia 28. aprila 1908. Ultonija
5. maja 1908. Iz Liverpoola:
Lusitania (največji in najkras-
nejši parnik sveta) dne 25./4.,
in 16./5. Mauretania dne 11./4.
2./5. in 23./5.

Pojasnila in vozni listki se dobe pri
Andreju Odlašku, Ljubljana
Slovaška ulica št. 25, poleg cerkve Sv. Jurija.

Edina slovenska puškarska tvrdka

Ludvik Borovnik

v Borovljah na Koroškem.

Najboljša delavnica za temeljito popravo
lovskih pušk, za izdelovanje novih vložnih
cevi za kroglice in drobni svinec, za nasa-
janje novih kopit. Dela po najnižjih cenah!
Kdor si želi nabaviti novo, zanesljivo in ceno
puško, naj zahteva najnovejši slovenski
cenik, kateri se brezplačno dopošlje.

Velika zaloga raznovrstnih revolverjev od 7 K naprej.

216 5/4-2

Oblastveno dovoljena razprodaja

Lepi okusno aranžirani klobuki za gospe
in gospodične so globoko pod nakupno
227 ceno naprodaj pri 2-2

Ludmili Kamplth, Graška cesta 18,
ker se trgovina opusti. — Stari klo-
buki se ceno, lepo in hitro obnovijo.

POZOR! POZOR!

Josip Repič,

Polzela

mizarska delavnica s stroji

priporoča svoje veliko zalogo
popolnoma izgotovljenih oken,
v velikosti do 1'50, 1'60, 1'70,
1'80, 1'90 in 2 m po konku-
renčnih cenah. Vrata istotako
izgotovljena v velikost od 2,
2'20, 2'30, 2'40 m.

V zalogi je izgo-
tovljeno pohištvo

Zajamčeno solidna in točna po-
strežba. Načrte za okna in
.. vrata pošiljam na ogled. ..

**Sprejem več spretnih
mizarskih pomočnikov.**

7 9-5

Franjo Gnilšak

pri Sv. Barbari v Halozah

naznanja, da ima več tisoč

ključcev riparie portalis

naprodaj. — Cena po dogovoru.

217 2-2

287 1

Vila Krisper

poleg sv. Jožefa pri Celju

je na prodaj

iz proste roke. — Ponudbe
sprejema in pojasnila daje

dr. Mirko Grasseili, Ljubljana.

212 3-3

Vabilo k

občnemu zboru

„Posojilnice v Gornjemgradu“

ki se vrši

**v soboto, 18. aprila t. l. ob 9. uri dop.
v uradni posojilnici v Gornjemgradu.**

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva. — 2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1907.
— 3. Razdelitev čistega dobička. — 4. Poročilo o nadzorovanju posojilnice. —
5. Volitev načelstva in nadzornišva. — 6. Predlogi.

Ako bi ta občni zbor v zmislu § 35. združnih pravil ne bil sklepčen, se
vrši ob deseti uri dopoldne v uradni isti dan in po istem dnevnem redu drugi
občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih združnikov.

V Gornjemgradu, dne 8. aprila 1908.

Načelstvo.

235 4-1

Slovenci zahtevajte v vsaki
gostilni le najboljšo
Slatino

kislo vodo — ki se prodaja v korist **Družbe sv. Cirila
in Metoda**. Zalagatelj: **Jakob Vrečko, Slovenjigradec.**

Zahvala

c. kr. priv. avstr. zavarovalni družbi „DUNAV“.

Moj soprog, g. Bogomir Hudé, trgovec v Tepini pri
Konjicah, zavaroval se je pred 1 in pol letom pri zgoraj ime-
novani družbi na življenje.

Letos, meseca svečana, zadela me je nesreča, da je umrl,
a mi je družba „Dunav“ zavarovano svoto v znesku 10.000 K
popolnoma in najkulantneje po svojem glavnem zastopniku,
g. **Ant. P. Arzenšek-u v Celju** izplačala.

Štejem si toraj v svojo dolžnost, se ji za to kulantnost
prisrčno zahvaliti ter jo slavnemu občinstvu toplo priporočati.

CELJE, dne 5. malega travnja 1908.

Martin Voh l. r.

c. kr. fin. kom. l. r. v Celju

Anton Kolenc l. r.

trgovec in posestnik v Celju

priče.

Matilda Hudé l. r.

trgovčeva vdova v Tepini pri Konjicah.

Trgovci! Krošnjariji! Sejmarji!

Nedvomno najceneje kupujete pri
A. Grünspannu na Dunaju II.
Stephaniestr. 18;

tam so zmiraj naprodaj novosti v galanterijskem, Nürnberškem in papirnem blagu, največja zaloga dopisnic na Dunaju. Najnovejša privlačna novost je moja popolnoma urejena mapa za pisalne potrebščine. Cenik zastonj in 158 franko. 6-6

15 različnih lepih razglednic

z velikonočnim voščilom (tudi druge) dobi. kdor pošlje 1 krono v denarju ali znamkah, na trgovino s papirjem in pisalnimi potrebščinami

VILKO WEIXL, Maribor
gosposka ulica šte. 33.

Velika izbira krasnih umetniških razglednic.
281 8 do 10 komadov za 1 K. 3-2

Suhe gobe, brusnice,
maline, želod, jabolke,
hruške, fižol, sploh vse
deželne pridelke kupi

Anton Kolenc,
trgovec v Celju

Narodni dom in graška cesta.

Naprodaj

so trije 228 3-3

pokriti vozovi

(dva paruča, in eden „Landauer“)
pri **Karolu Jagodiču** jun. v
Šmarju pri Jelšah po jako nizki ceni.

Novo malo rabljeno

KOLO

se ceno proda

Blagohotna vprašanja pod **V. Š.**
poste restante, **Žalec.** 296 1

SUKNA

in modno blago
za obleke pri-
poroča firma

R. Rocian

tvornica za sukno
v **Humpolcu**
na Češkem.

Tvorniške cene. { Vzorci franko.

PH. MAYFAHRT & CO.

Patentirane, same ob sebi delujoče

škropilnice „Syphonia“

za vinograde in hmeljnike

za zatiranje sadnih škodljivcev

proti boleznim na perju, za odpravo predenca, divje gorčice i. t. d.

Nosljive in prevozljive brizgalnice

za 10, 15, 60 in 100 litrov tekočine, s pripravo za mešanje na
petrolej ali brez nje. Zahtevajte podobo in opis, katere Vam pošlje

196 11-2

Ph. Mayfarth & Co.

tvornice strojev, specialna tvornica vinskih stiskalnic in strojev za
izkoriščanje sadja. Odlikovana z nad 600 zlatimi in srebrnimi medaljami.

DUNAJ II/1, Taborstrasse št. 71.

Natančni ilustrovani ceniki zastonj.

Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

IVAN RAVNIKAR, CELJE

priporoča svojo dobro založeno zalogo špecerijskega blaga, suhih
in oljnatih barv, firneža, karboleja, ter vseh vrst lakov. Kupuje
in prodaja deželne pridelke. Zaloga najfinjšega čaja, ruma,
188 zdravilnega konjaka in zdravilnega vina vseh vrst. 5
Vsako konkurenco vzdržujočo kavo, surovo, kakor dvakrat na
teden sveže žgano. — Za postni čas priporočam zlasti sveži
sir, sardine, ruse in morske postrevice na olju in na sveže, suho
in namočeno polenovko (Stockfisch).

Za spomlad imam v zalogi razno vrtno in poljsko seme
preiskano od c. kr. kmetijske družbe. — Poštna naročila se točno izvrše.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Traverze

železo za vezi, najboljše
vrste cement, cevi iz ka-
menščine, strešna lepenka in sploh vse stavbinske potrebščine.

Mrežnate ograje

za vrtove in v razne svrhe, trnjeva žica.

Sesalke,

vodovodne cevi in vse pri-
prave za vodovodne naprave.

Plugji,

brane, drevesne žage, škarje za trte,
poljedeljsko orodje in najboljši stroji.

Še je čas za spomladno gnojenje z umetnim gnojem. Kdor rabi

Tomaževo žlindro,

221 2

naj gnoji tudi s

kajnitom ali kalijevo soljo.

Umetna gnojila vseh vrst, zajamčene kakovosti prodaja po naj-
nižjih cenah in daje pojasnila ter pošilja poučne spise zastonj

trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje.

Gospoda moja

prijetna dolžnost me
veže Vam poročati,
da ima sedaj
R. Stermecki v Celju
najmodernejše
kravate in najboljše
srajce in ovratnike
kakor tudi drugo
perilo. — Poštne po-
šiljatve točno in na-
tančno.

16 47-14

Filip Neusteinove

sladke čistilne kroglice (Neusteinove Eliza-
betine kroglice).

Te kroglice nimajo v sebi nobene škodljive tvarine in so v vsakem oziru boljše
ko vsi enaki preparati. Z največjim uspehom se rabijo pri boleznih v trebuhu, čistijo kri,
niso nobeno zdravilo, pa boljše in čisto neškodljive, da se lahko rabijo pri 15 7-5

zapretju

v črevesih, gotovem viru največ bolezni. Ker so sladke, jih ima radi zlasti otroci.
Škatlja s 15 kroglicami stane 20 vinarjev; zavitek z 8 škatljami, s 120 krog-
licami stane samo 2 K; kdor pošlje znesek 2-45 K naprej dobi še povrh zastonj
zavitek z 8 škatljami.

Svarilo! Pred ponarejanjem svarimo! Zahtevajte Filip Neusteinove
čistilne kroglice, ki so samo tedaj prave, ako nosi vsaka
škatlja in navodilo našo protokoliarno varstveno znamko v črno-rdečem
tisku „Heil Leopold“ in podpis Filip Neustein, lekarna. Naši po
trgovskem sodišču zavarovani zavitki morajo nositi našo trdko.

Filip Neusteinova lekarna „k svetemu Leopoldu“
Dunaj I, Plankengasse 6. Zaloga v Celju: Lekarna Rauscher.

MARIBOR! MARIBOR!

M. BERDAJS

najstarejša trgovina s semeni
priporoča svojo veliko zalogo raznih vrst
deteljnega, travnega, vrtnarskega in gozdnega
semena po nizki ceni. 180 12-12

Glavna zaloga za Barthelnovo klajno apno.

Glavna zaloga poljskega gipsa, najboljšo
sredstvo za polje in travnike.

Častno priznanje Mariborske poljedelske razstave 1885.

MARIBOR! MARIBOR!

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo
in marljivega sprejme takoj

Zvezna fiskarna v Celju.

J. Hočevar

krojaški mojster

priporoča svojo bogato zalogo zgotovljenih oblik za gospode in
dečke kakor tudi za otroke ter elegantne svršnike in pelerine po
najnižjih cenah.
Velika izber angleškega in brnskega blaga.
Naročila po meri se izvršujejo najelegantneje, natanko in točno

Celje

204 3-3

Kolodvorska ulica 5.

135 26-19

Milan Hočevar — Celje

Glavni trg št. 10

Priporoča za nakup bližajočih se velikonočnih praznikov:

popolnoma sveže in prve kakovosti rosine, civebe, grozdjice,
mandelne, pignole, lešnike, fige, rožiče, bosanske češplje, arancine,
citronado, čokolade, strd, maslo, pristno svinjeko mast, pšenično
moko vseh števil, izvrsten čaj, rum, konjak, slivovko, vinsko
žganje, brinjec in vse druge vrste žganja.

Vse vrste vrtnega in poljskega semena, rafije, galice žvepla, bartelnovo
klajno apno, kakor tudi vse vrste cerkvenih sveč, kadilo in oljčno olje
Rogaško in Radajnsko kisle vode in tudi vse druge mineralne vode.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Savinski liker

preiskan in
preizkušen
na ces. kr.
poljedelj-
skem pre-
izkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in
gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni
napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KVEDER žalec v Savinski
dolini, Stajersko.

13 130—26

POSOJILNICA V CELJU

v lastni hiši
Narodni dom

Posojilnica uraduje
vsak dan od 9. do
12. ure dopoldne
razun nedelje in
= praznikov. =

POSOJILNICA V CELJU, ki je
bila leta 1881 z neomejeno zavezo
ustanovljena, šteje sedaj nad 4100
zadrušnikov, kateri imajo vsega
nad 88.000 kron vplačanih
deležev ter ima sedaj nad 6½
milijona kron hranilnih vlog in nad
330.000 K rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsa-
kega, ako tudi ni član zadruge
ter jih obrestuje po 4½%.
Posojilnica plačuje rentni davek
sama, ne da bi ga odtegnila vla-
gateljem. Posojila daje na osebni
ali hipotekarni kredit proti 5½%
in 5% obrestovanju.

80 48-11

24 24—40

Nova vinska postava

v obliki plakata
dobiva se v

Zvezni trgovini v Celju

Cena 60 vinarjev, po pošti 70 vinarjev. Znesek se pošlje po nakaznici ali v znamkah.

Vozičke

za otroke, korbe in kovčege za potovanje, taške
za v roko, palice, dežnike in galošne, priporoča

P. Kostič v Celju.

ADAM

Rastlinni liker „ADAM“, sladki in grenki, je vreden svoje izredne izborne kakovosti, nevarno na vrhuncu vseh izdelkov te vrste.

Rastlinni liker „ADAM“, predstavlja izvirno nastavek iz 30 različnih vrst najzdravnejših rastlin in korenin ter se vreden svoje fine kakovosti ne sme primerjati podobnim izdelkom, napravljenimi iz esence.

Edini izdelovatelj: F. S. LUKAS v Celju.
Rastlinna destilacija „ADAM“.

Celje • Rotovška ulica 12,
I. nadstropje.

Celje • Rotovška ulica 12,
I. nadstropje.

Zadruga „LASTNI DOM“ v Celju

Uraduje vsako sredo in soboto predpoldne. Pojasnila se dobe vsak dan pri tajniku v pisarni ali pa pri udih načelstva. Zadruga „Lastni dom“ je kreditni zavod in sprejema hranilne vloge, katere obrestuje stalno po

5%

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje zadruga sama, ne da bi ga vlagatelj odtegovala. Zadruga dovoljuje v prvi vrsti stavbeni kredit ter predjme na knjižne terjatve, račune itd. do gotove visokosti in po dogovoru.

se je preselila s svojo pisarno v lastne prostore

**Rotovška ulica št. 12,
I. nadstr.**

Celje.

Vlagateljem so na razpolaganje hišni nabiralniki (pušice), ki so najpripravnejše sredstvo za varčevanje. Izmed slovenskih zavodov ima le ta zadruga vpeljane te hranilne nabiralnike.

Uraduje vsako sredo in soboto predpoldne. Pojasnila se dobi vsak dan pri tajniku v pisarni ali pa pri udih načelstva. Zadruga „Lastni dom“ je kreditni zavod in sprejema hranilne vloge, katere obrestuje stalno po

5%

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje zadruga sama, ne da bi ga vlagatelj odtegovala. Zadruga dovoljuje v prvi vrsti stavbeni kredit ter predjme na knjižne terjatve, račune itd. do gotove visokosti in po dogovoru.

184 16-5

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po štiri odstotke ter pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Gornji Grad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj in Vransko in rezervna zaklada, katere znašata vsi nad 280.000 K. Zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje. Dosedaj jo dovoljila za dijaške ustanove 30.000 K, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo ptopov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K.

Slovenci, poslužujte se

79 48-12

južnoštajerske hranilnice

pri naganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih,

da se naloži denar za mladoletne in varovance izključno le v **južnoštajersko hranilnico.**

**Velika manufakturna trgovina
Karol Vanič, Celje, Nar. dom.**

**Moderno volneno in sukneno blago
v vseh barvah in kakovostih.**

Perilno blago v velikanski izbi.
Izključno nizke cene.

54 17